

MILLIY TIKLANISH

27 (399) ● 2016 йил 13 июль, чоршанба ● Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партиясининг ижтимоий-сиёсий газетаси

ЎзМТДП — www.mt.uz Тахририят — www.milliytiklanish.uz

2008 йил 30 октябрдан чиқа бошлаган

Навоида ЎзМТДП Марказий кенгаши ташаббуси билан "Мустақиллик — миллий тикланиш ва юксалишдир" мавзусида форум бўлиб ўтди

ЎзМТДП фракцияси аъзоларининг сайловчилар билан учрашувлари давомида бўлган муносабатлар сони мингдан ошди

Хоразм ўзининг гўзал ва бетакрор тарихий обидалари, ноёб осори-атиқалари билан дунё халқларини мафтун этиб келмоқда

МУСТАҚИЛЛИК

25

ЙИЛ

Гўзал ва бетакроримсан, муқаддас Ватаним, жоним сенга фидо, Ўзбекистоним!

Фракция фаолияти

Долзарб масалалар муҳокама қилинди

Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги ЎзМТДП фракциясининг йиғилиши бўлиб ўтди. Унда фракция аъзолари, тегишли идоралар вакиллари, мутахассислар ҳамда экспертлар иштирок этди.

Йиғилишни ЎзМТДП фракцияси раҳбари Сарвар Отамуратов бошқарди.

Йиғилишда мамлакатимиз равнақи, соҳа ва тармоқлар ривожига хизмат қиладиган қатор қонун лойиҳалари муҳокама қилинди. Жумладан, биринчи ўқишдаги "Ветеринария тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ҳақида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни қабул қилинган муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида", "Суд экспертизаси тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига ўзгартиш ва қўшимча киритиш ҳақида"ги, "Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида"ги қонун лойиҳалари кўриб чиқилди.

> 2-бет.

Илмий-амалий конференция

Буюк аجدодларимизнинг барҳаёт мероси

ёшларимизни нафақат гурурланиш, балки тинимсиз ўқиб-ўрганиш ҳамда уларга муносиб авлод бўлишга ундайди

Президентимиз Ислам Каримов раҳнамолигида истиқлол йилларида миллий маънавиятимизни асраб-авайлаш, буюк мутафаккирларимизнинг номларини тиклаш, уларнинг ҳаёти ва бой меросини ўрганиш борасида улкан ишлар амалга оширилмоқда. Шарқ алломаларининг тафаккур мактаби ва яратган кашфиётлари илм-фан ва тараққиёт учун долзарб аҳамият касб этади.

Мамлакатимизда буюк аجدодларимизнинг илм-фан ва маънавий ривожига қўшган бебаҳо ҳиссасини чуқур тадқиқ этиш, улардан ёш авлодни ватанпарварлик, меҳнатсеварлик, дўстлик руҳида тарбиялашда алоҳида эътибор қаратилаётир. Давлатимиз раҳбари таъкидлаганидек, "Мен ёшларимизга муносабат қилар эканман, уларга доимо: "Биз буюк аجدодларимиз билан фахрланишимиз, гурурланишимиз керак", деб айтаман.

> 3-бет.

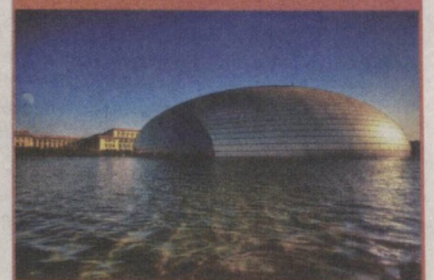
Ушбу сонда:

Тошга ўйилган нақш

> 5-бет.

Ховуз ўртасида... театр

> 7-бет.

Рангларда акс этган туйғулар

Рассом кўرғазмасидан сўнгги ўйлар

> 8-бет.

Миллий гурур

Орзулари ушалаётган Фарход

Истиқлол шарофати билан миллатимизнинг эзгу мақсади — баркамол авлодни тарбиялаш масаласи давлат сиёсати даражасига кўтарилиди. Президентимиз Ислам Каримов раҳнамолигида амалга оширилаётган кенг кўламли ислохотлар, аввало, навқирон авлодни ҳар томонлама соғлом этиб тарбиялашдек эзгу мақсадга хизмат қилаётир. Бу жараёнда болалар спортини ривожлантиришга қаратилаётган улкан эътибор ва ғам-хўрлик ҳал қилувчи омил бўлмоқда.

Давлатимиз раҳбари таъкидлаганидек, ёшларни жисмоний ва маънавий жиҳатдан мутаносиб ривожлантиришга қаратилган бу тизимнинг йўлга қўйилиши ҳар томонлама тўғри бўлганини бугун ҳаётнинг ўзи тасдиқламоқда. Шаҳару қишлоқларимизда бунёд этилган замонавий спорт мажмуаларида болалар спорт билан мунтазам шуғулланиб, саломатлигини мустаҳкамламоқда. Соғлом, кучли, мард ва қатъиятли бўлиб камолга етмоқда.

> 6-бет.

Яқун

Сайловчилар билан учрашувлар

қизгин, фуқаролар фаоллигида ўтди

Аввал хабар берганимиздек, ЎзМТДП фракцияси аъзолари жорий йилнинг 25 июнидан 5 июшга қадар ўз сайлов округларида бўлиб, сайловчилар билан юзма-юз мулоқотда бўлдилар. Юртимизда амалга оширилаётган кенг кўламли ислохотлар самаралари, парламентнинг қонун ижодкорлиги фаолияти, янги қабул қилинган қонунлар мазмун-моҳияти учрашувлар асосини ташкил этди, сайловчиларни ўйлантриётган масалалар юзасидан фикр алмашилди.

Фуқаролар қабули ташкил этилиб, уларнинг фикр-мулоҳазалари, таклифлари тингланди, ҳудуд билан боғлиқ муаммолар, асосий масалалар, айти пайтда қандай янги қонунларга ёхуд қайси қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритишга эҳтиёж борлиги ўрганилди.

22-Когон сайлов округидан Олий Мажлис Қонунчилик палатасига сайланган депутат, ЎзМТДП фракцияси аъзоси Феруза Ибрагимованинг сайловчилар билан учрашувларида Президентимизнинг "Ўзбекистон Республикаси давлат мустақиллигининг йигирма беш йиллик байрамига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш тўғрисида"ги қарори мазмун-моҳияти, қарор ижроси бўйича белгиланган вазифалар ҳусусида атофлича фикр юритилди. Депутат ҳудудда мустақиллигимизнинг чорак асрлик тўйини муносиб нишонлаш мақсадида олиб борилаётган тайёргарлик ишлари, маҳаллалар, таълим ва тиббиёт муассасалари фаолияти билан танишди.

> 2-бет.

Ташаббус натижа берди

Президентимиз раҳнамолигида миллий маданиятимизни асраб-авайлаш, ривожлантириш, юртимиздаги тарихий обида ва ёдгорликларни қайта тиклаш, ўрганиш ва келажак авлодларга бус-бутун етказиш борасида кенг кўламли ишлар амалга оширилмоқда. Бу борада қатор қонун ва қарорлар қабул қилиниб, соҳанинг ҳуқуқий асослари мустаҳкамланди. Жумладан, "Маданий бойликларнинг олиб чиқиши ва олиб кирилиши тўғрисида"ги, "Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш тўғрисида"ги қонунлар, ҳукуматнинг соҳага доир ўнга яқин қарорлари ҳаётга татбиқ этилди, бир қатор халқаро конвенциялар ратификация қилинди. Маданий мерос объектларини қайта тиклаш, муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш, миллий қонунчиликни халқаро меъёрлар билан уйғун ривожлантириш учун имконият, зарур шарт-шароитлар яратилди.

Маданий мерос объектлари муҳофазаси

ЎзМТДП гуруҳи ташаббуси билан халқ депутатлари Шовот туман Кенгаши сессиясида муҳокама қилинди

Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси ҳам бу эзгу ишларга муносиб ҳисса қўшиб келмоқда. Хусусан, партиянинг сайловолди Платформасида ўзбек халқининг бой тарихи ва маданиятини ўрганиш, илмий-интеллектуал меросимизни кўз қорачигидек асраб-авайлаш, бойитиш, уларни янада кўпайтириш, ёшларда тарихий мерос ва халқ анъаналарига чуқур меҳр-хурмат, эҳтиром уйғотишга кўмаклашиш каби муҳим вазифалар белгиланган.

> 4-бет.

"Milliy tiklanish" газетасига обуна бўлинг!

Нашр кўрсаткичи — 158

"Milliy tiklanish" газетасини
www.milliytiklanish.uz
сайтида ҳам ўқинг!

Долзарб масалалар муҳокама қилинди

< Давоми.
Бошланиши 1-бетда.

Фракция аъзолари мазкур қонун лойиҳаларининг аҳамияти, мазмун-моҳияти бўйича фикр-мулоҳазаларини билдириб, уларни биринчи ўқишда концептуал жиҳатдан маъқулладилар.

Шундан сўнг кун тартибидоги навбатдаги масала — “Миллий тикланиш” ДП фракцияси ташаббуси билан Ўзбекистон Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлигининг “Ўзбекистон Республикаси Миллий ахборот-коммуникация тизимини ривожлантиришнинг кенг қўламли дастурини амалга оширишнинг бориши тўғрисида”ги ахбороти эшитувини ўтказиш масаласи депутатлар томонидан муҳокама қилинди.

Мазкур масала юзасидан Қонунчилик палатасининг Ахборот ва коммуникация технологиялари масалалари қўмитаси раиси, ЎзМТДП фракцияси аъзоси Илҳом Абдуллаев маълумот берди. Таъкидланганидек, эшитувга тайёргарлик кўриш жараёнида мазкур қўмита, Ўзбекистон Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги ҳамда ЎзМТДП фракцияси ва партия ташкилотлари ҳамкорлигида йигирмадан зиёд учрашув, конференция ва семинарлар ташкил этилди, қатор ҳудудларда назорат-таҳлил ишлари амалга оширилиб, соҳада олиб борилаётган саъй-ҳаракатлар ўрганилди.

Маълумки, бугунги кунда мамлакатимизда ахборот-коммуникация технологияларини ривожлантиришга қаратилган мустақил қўмиталик базаси яратилган, иқтисодиётнинг барча соҳаси, кундалик ҳаётиимизга замонавий ахборот-коммуникация тизимлари кенг жорий этилмоқда. Электрон ҳужжат айланиши, электрон тижорат, электрон тўлов каби бир қанча янги хизмат турлари юзага келди. Айниқса, фуқароларнинг масофадан туриб дунёнинг хоҳлаган давлати билан ахборот алмашишига кенг йўл очилди. Президентимизнинг 2013 йил 27 июндаги қарори билан тасдиқланган “2013-2020 йилларда Ўзбекистон Республикасининг Миллий ахборот-коммуникация тизимини ривожлантириш комплекс дастури” мамлакатимизда ахборот технологиялари ва коммуникация тизимларини янада такомиллаштириш,

“электрон ҳукумат” тизимини жорий этиш ва ишлаш самарадорлигини янада такомиллаштиришда муҳим асос бўлиб хизмат қилмоқда. Мазкур дастурда белгиланган вазифаларни тўлиқ ва сифатли амалга ошириш натижасида давлат органлари томонидан аҳолига кўрсатиладиган хизматлар қўламини янада кенгайтириш, “Электрон ҳукумат тўғрисида”ги қонун меъёрлари тўлиқ ишлаши таъминланади.

Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг 2016 йилга мўлжалланган иш режасида Ўзбекистон Республикаси Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлигининг “Ўзбекистон Республикаси

такомиллаштириш юзасидан тавсиялар ишлаб чиқишга қаратилган. Айни пайтда комплекс дастурда белгиланган аксарият лойиҳаларнинг ижро этилиши муддати якунланган бўлиб, парламент эшитувини ўтказишдан кўзланган мақсад мамлакатимизда миллий ахборот коммуникация тизими ривожланишини янада жадаллаштиришдан иборат.

Йиғилишда таъкидланганидек, ахборот-коммуникация тизимлари ва технологияларини ривожлантириш бугунги куннинг энг долзарб вазифаси саналади. Шунинг учун ҳам ахборот технологиялари соҳасини янада ривожлантиришнинг қонунчилик асосларини такомиллаштириш, давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари фаолиятига замонавий ахборот-коммуникация технологияларини кенг жорий қилиш, улар томонидан аҳоли ва тадбиркорлик субъектларига кўрсатиладиган интерактив давлат хизматлари сифатини яхшилаш муҳим аҳамиятга эга. Шу нуқтаи назардан мазкур парламент эшитуви соҳа ривожига муҳим ўрин тутиб, ахборот-коммуникация технологияларини кенг жорий этиш борасида эришилган натижаларни янги босқичга кўтаришга хизмат қилади. Бу эса ЎзМТДП сайловдиги Платформасида ахборот соҳасига оид белгиланган мақсад-вазифалар — аҳоли, айниқса, қишлоқ жойлардаги фуқароларнинг юқори даражада ахборотга эга бўлишини таъминлаш, ягона миллий ахборот маконини шакллантириш, замонавий ахборот-коммуникация технологияларини жорий этиш, идоралараро ва идора мажмуаларининг ахборот тизимларини бирлаштирувчи миллий ахборот тизимлари ва миллий ахборот ресурсларини, айниқса, Интернет тармоғининг миллий сегментларини ривожлантиришга қўмаклашиш каби дастурий вазифалар ижросида муҳим аҳамият касб этади.

Фракция аъзолари йиғилишда қўрилган масалалар юзасидан ўз фикр-мулоҳазалари, тақлифларини билдирдилар. Йиғилиш сўнггида фракциянинг тегишли қарорлари қабул қилинди.

Муҳтарам КОМИЛОВА,
“Milliy tiklanish” мухбири

Форум

Мустақиллик — ҳаётимиз маъно-мазмуни

Ёшларни Ватанга муҳаббат, миллий истиқлол юзасига садоқат, қадрият, аниқ ва урф-одатларимизга ҳурмат руҳида тарбиялаш — порлоқ келажакимиз гарови. Ватанпарвар, фаол ва ташаббускор ёшлар “Ватанимизнинг гуллаб-яшнаши учун мен нима қилдим?” деган эзгу гоя билан яшайди. Шу боис ана шундай фаол фуқаролик позициясига эга ёшлар сафини кенгайтириш, қўлаб-қувватлаш ва рағбатлантириш ЎзМТДП ташкил этилаётган тадбирларнинг бош мақсадга айланган.

ЎзМТДП Марказий кенгаши ташаббуси билан партия Навоий вилоят ва Қармана туман кенгаши ҳамкорлигида Ватанимиз мустақиллигининг 25 йиллигига бағишлаб ташкил этилган “Мустақиллик — миллий тикланиш ва юксалиш” мавзусидаги форумда шу хусусда сўз борди. Унда вилоят касаба уюшмалари ташкилотлари билан ҳамкорлик, Фуқаролик жамияти шаклланишини мониторинг қилиш мустақил институти ҳудудий бўлини маси вакиллари, партия фаоллари, халқ депутатлари маҳаллий Кенгашларига ЎзМТДПдан сайланган депутатлар ҳамда ёшлар иштирок этди.

Таъкидланганидек, мамлакатимизда Президентимиз раҳнамолигида миллий қадриятларимизни тиклаш, муқаддас қадимчи ва зиёратгоҳларни обод қилиш, ҳунармандликни ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Бу ёш авлодининг ҳар томонлама баркамол улғайиши, уларда ватанпарварлик, миллий ва умумбашарий қадриятларга ҳурмат, Ватандан ифтихор туйғуларини мустаҳкамлашда муҳим омил бўлаётган.

Иштирокчилар Қармана туманидаги “Қосим Шайх” мажмуасини зиёрат қилди, туманда ёш оила-лар учун барпо этилган “Қамолот” уйлари билан танишди.

Форум доирасида “Глобаллашув жараёнида Интернет маданиятини шакллантиришнинг долзарб вазифалари” мавзусида дав-ра суҳбати ташкил этилди. Унда ЎзМТДПнинг Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги фракцияси аъзоси Қозим Тожиёв юртимизда миллий қадриятларни тиклаш, ёшларни ватанпарварлик, миллий аниқларимизга ҳурмат-эҳтиром руҳида тарбиялаш жараёнида Ўзбекистон “Миллий тикланиш” демократик партиясининг иштирокига эътибор қаратди.

— Мамлакатимиз тарихидан кўп жihatдан ёшларнинг интеллектуал салоҳиятига бог-лик, — деди депутат. — Ёшларимиз Интернетдан самарали фойдаланишса, бу уларнинг кенг мушоҳадали ва соғлом фикрли инсонлар бўлиб вояга етишига ёрдам беради. Демак, асосий вазифамиз — ёшларимизни Интернет имкониятларидан оқилона фойдаланишга ўргатишдан иборатдир.

Ўзбекистон Республикаси Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги ҳузуридаги Ахборот хавфсизлиги маркази ходими Фахриддин Солиев бугунги глобаллашув жараёнида Интернет орқали ушатирилаётган ахборот хуруж-лари ва бу ҳолатларга қарши ёшларнинг маънавий иммунитетини шакллантириш борасида амалга оширилиши лозим бўлган долзарб масалаларга батафсил

тўхталди.

Форум доирасида Қармана туманидаги “Ишонч” болалар оромгоҳида таниқли адиблар, ҳунарманд ва rassomларнинг миллий кўғирчоқ, либос, китоб ва расмлар кўргазмаси ташкил этилди. “Ўзгал ва бетакроримсан, муқаддас Ватаним, жоним сенга фидо Ўзбекистоним!” мавзусидаги ишро ва расмлар танлови ўтказилди.

Оромгоҳга ташриф буюрган олимлар, шоир ва ёзувчилар, Зул-

фия номидаги Давлат мукофоти совриндорлари, вилоятнинг спорт соҳасида муваффақиятга эришган ёшлари ўқувчи-ёшларга ҳаёт тажрибалари, устозларининг ибратли ўғитлари сабаб эришган ютуқлари ва марралари ҳақида гапириб берди.

— Мамлакатимизда истиқлолнинг илк кунларидан бошлаб жисмонан соғлом, маънан етук авлодни тарбиялашга давлат сиёсати даражасида эътибор қаратиб келинмоқда, — деди ЎзМТДП Навоий вилоят кенгаши раисининг ўринбосари Анара Бобомуродова. — Бунинг натижасида ёшларимизнинг халқаро фан олимпиадалари, фестиваллари, спорт мусобақаларида эришаётган галабалари шарафига Вата-

нимиз байроғи баланд кўтарилиб, мадҳиямиз янграмоқда. Шундай фарзандлари бор халқ — буюк халқ, бундай миллатни ҳеч қандай куч енголмайди.

Форумда ЎзМТДП “Ёшлар қаноти”нинг энг фаол аъзолари, партия ўтказётган кўғирчоқ-танловлар ва тадбирларда фаол иштирок этиб келаётган бир гуруҳ ёшлар партиянинг фахрий ёрлик ва ёсдалик совгалари билан тақдирланди.

Вилоятнинг ёш, умидли санъаткорлари, фольклор дасталари ижросидаги мустақиллик, она Ватан, тинчлик ва оқилолликни мадҳ этувчи куй-қўшиқлар тадбир иштирокчиларига кўтаринки қайфият улашди.

Нигора ТЎЙМУРОВА,
Зулфия номидаги Давлат мукофоти совриндори:

— Бугунги форум ЎзМТДПнинг дастурий мақсадларидан келиб чиқиб, ёшларни ватанпарварлик, миллий қадриятларимизга ҳурмат руҳида тарбиялаш, уларнинг интеллектуал салоҳиятини юзага чиқариш, фаол, зукко ёшларни рағбатлантириш, овоз ва ободюртимизда мустақиллик йилларида амалга оширилган кенг қўламли бунёдкорлик ишлари эътирофига қаратилди. Қувонарлиси, ЎзМТДП ташаббуси билан ташкил этилаётган бу каби тадбирларга қизиқувчи ёшлар сони кундан-кунга қўпайиб бормоқда. Бу галги анжуманимизда ҳам, асосан, вилоятимизнинг энг фаол, етакчилик қобилиятига эга, зукко ва ташаббускор ёшлари иштирок этди. Уларнинг теран фикр ва дунёқараш, ёнқ нигоҳларини кузата туриб, Ватанимиз келажига, унинг ёруғ истиқболи ишончли қўлларда эканлигига яна бир бор амин бўлдик.

Ўралои ТУРДИЕВА,
“Milliy tiklanish” мухбири

Яқун

< Давоми.
Бошланиши 1-бетда.

— Учрашув қизгин ва кўтаринки руҳда ўтди. — дейди тумандаги “Туркистон” МФЙ раиси Фарид Кўшаева. — Мамлакатимизда амалга оширилаётган ислохотлар, парламент фаолияти, қабул қилинаётган қонунларнинг мазмун-моҳияти ҳақида фуқароларимиз кенг маълумот ва тушунчага эга бўлишди. Юртимизда ҳукм сураётган тинчлик-хотиржамликнинг қад-

дастури ижроси, ҳудудларни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш, аҳоли бандлигини таъминлаш юзасидан амалга оширилаётган ишлар, қабул қилинаётган қонунлар ва уларнинг ҳаётга татбиқ этилишига қаратилди.

Таъкидланганидек, мамлакатимизда аҳоли, хусусан, хотин-қизлар саломатлигини мустаҳкамлаш, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш ҳамда соғломлаштиришга алоҳида эътибор қаратил-

Сайловчилар билан учрашувлар

қизгин, фуқаролар фаоллигида ўтди

рига етиш, истиқлолимизни кўз қорачигидек асраш ҳар биримизнинг она Ватан олдидаги юксак мажбуриятимиз эканлиги таъкидланди. Зеро, бугунги давр ҳар биримиздан ён-атрофимизда бўлаётган воқеа-ҳодисаларга бефарқ бўлмаслик, юрт тақдирига дахлдорлик ҳисси билан яшашни тақозо этмоқда.

ЎзМТДП фракцияси аъзоси Акмалжон Жумабоев партиянинг Андижон вилоят кенгаши фаоллари билан бўлган учрашувда партия ташкилотлари ҳамда депутатлик бирлашмалари ҳамкорлигини мустаҳкамлаш ҳамда ёшлар масаласига алоҳида эътибор қаратди. Мамлакатимизда мустақил фикрли, кенг дунёқарашга эга ёшларни тарбиялаш, иқтидорли йигит-қизларни кашф этиш ва уларни қўлаб-қувватлашга алоҳида эътибор қаратилаётганини таъкидлади. Мустақиллик йилларида эришилган ютуқларимизни кенг тарғиб қилиш, ёшларда турли бузғунчи ғояларга қарши мафқуравий иммунитетни мустаҳкамлаш, яратилаётган имкониятлардан самарали фойдаланган ҳолда иқтидор ва қобилиятини юзага чиқариш, уларни ҳар томонлама қўлаб-қувватлаш бўйича амалга оширилаётган вазифалар юзасидан фикр алмашилди. Дунё мамлакатлари тинчлигига раҳна солаётган диний экстремизм, терроризм ва миссионерликнинг мазмун-моҳияти, услуб-шакллари, ёшларни бу каби оқимлар таъсиридан асраб-авайлаш йўллари тўғрисида батафсил маълумотлар берилди.

Депутат сайловчиларни қизиқтирган масалаларга ҳам алоҳида эътибор қаратди. Хусусан, аҳолининг электр энергиясига бўлган эҳтиёжи билан боглиқ айрим масалалар Наманган вилоятида, барпо этилаётган Тўрақўрғон иссиқлик электр станцияси тўлиқ ишга тушгач, ўз ечимини топиши маълум қилинди. Яъни, мазкур электр станцияси йилига 6,8 миллиард киловатт-соат электр энергияси ишлаб чиқаради. Бу Фарғона водийсида тўқимачилик, озиқ-овқат, фармацевтика саноати, қурилиш материаллари ишлаб чиқариш, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик бўйича янги лойиҳаларни амалга ошириш учун электр энергиясига бўлган эҳтиёжини таъминлашда алоҳида аҳамият касб этади.

ЎзМТДП фракцияси аъзоси Сиддик Намозовнинг Оқдарё туманидаги туман табибёт бирлашмасида сайловчилар билан бўлган учрашувда асосий эътибор “Соғлом она ва бола йили” Давлат

моқда. Айниқса, “Соғлом она ва бола йили” Давлат дастури ижроси доирасида амалга оширилаётган саъй-ҳаракатлар бу борадаги ишлар самарадорлигини янада оширмоқда. Аналик ва болаликни муҳофаза қилиш, хотин-қизлар манфаатларини таъминлаш, оила институтини мустаҳкамлашга йўналтирилган қонунчилик ва меъёрий-ҳуқуқий базани янада такомиллаштириш мақсадида бир қатор қонунлар, ҳуқуқий-меъёрий ҳужжатлар қабул қилиш кўзда тутилган. Шунингдек, қатор қонунларга ўзгариш ва қўшимчалар киритиш устида иш олиб боришмоқда. Учрашувларда айни пайтда парламент куйи палатасида ишлаб чиқилаётган ва муҳокама этилаётган қонунларнинг мазмун-моҳияти, аҳамияти ҳақида атрафлича маълумотлар берилиб, аҳолининг тақлифлари эшитилди.

Таъкидлаш жоиз, ЎзМТДП фракцияси аъзоларининг барча учрашув қизгин, фуқаролар фаоллигида, янги тақлиф-мулоҳазаларга бой тарзда ўтди. Депутатлар учрашувларга мобайнида аҳолининг табиий газ, электр энергияси ва тоза ичимлик суви билан таъминоти ҳолати, жойларда пенсия, нафақа ва стипендияларнинг ўз вақтида берилиши, шунингдек, партия электорати манфаатларига мос ва уйғун равишда миллий ҳунармандчилик ва оилавий тадбиркорликни ривожлантириш учун зарур шароитлар яратилиши билан боглиқ масалаларни ўрганди. Учрашувларда сайловчилар томонидан бир ярим мингга яқин мурожаат келиб тушди. Бу масалалар бўйича тегишли вазифалар белгилаб олинди, маҳаллий ҳокимлик ва давлат бошқаруви идоралари билан биргаликда уларни ҳал этиш юзасидан қатор чора-тадбирлар амалга оширилди. Мурожаатлар таҳлили уларнинг асосий қисми уй-жой, коммунал соҳа хизмати, таълим ва ижтимоий масалаларга тегишли эканини кўрсатмоқда.

Фракция аъзоларининг сайловчилар билан юзма-юз мулоқотлари самарали ўтишида уларни сайлов округига чиқишдан олдин фракция ҳамда Қонунчилик палатаси ҳужжатлар, зарур ахборот ва маълумот материаллари билан таъминлагани, шунингдек, маҳаллий давлат ҳокимияти идоралари кўрган ташкилий чора-тадбирлар ҳам муҳим ўрин тутди.

Учрашувлар якуни бўйича кўриладиган чора-тадбирлар ЎзМТДП фракциясининг кенгайтирилган йиғилишида муҳокама қилинади.

Учрашувдан кейинги хулосалар

Жолдасбай АБДУЖАМИЛОВ,
ЎзМТДП фракцияси аъзоси:

— Ўзбекистон тарихан қисқа давр — 25 йил ичида ғоят мураккаб ва шарафли йўлни босиб ўтиб, барча соҳада амалга оширилган кенг қўламли ислохотлар натижасида улкан марра ва ютуқларни қўлга киритмоқда. Энг тараққий топан давлатлар сафидан муносиб жой олишдек олий мақсад сари интилиб, халқимиз фаровонлигини кўзаловчи ички ва ўзаро манфаатли ташқи сиёсатни амалга ошириш борасида дадил қадамлар билан илгарилар бормоқда. Мамлакатимизнинг қудрати ва иқтисодий салоҳияти тобора ортиб, ялпи ички маҳсулотнинг ўсиш суръатлари охириги 11 йил давомида жаҳондаги санокли давлатлар қаторида 8 ғоиздан кам бўлмасдан келаётгани бунинг ёрқин далилидир. Сайловчилар билан учрашувларимиз давомида юртимиз эришаётган ана шундай ютуқ ва муваффақиятларимизни аниқ мисоллар асосида етказишга ҳаракат қилдик. Ўз навбатида, фуқаролар ҳам мамлакатимизда олиб борилаётган барча соҳадаги ўзгариш ва янгиланишлар, эришилаётган марраларни ўз турмуши, оиласи, фарзандлари қамоли мисолида ифодалаб, бугунги ҳаётдан, фаровон турмушдан мамнун эканлигини изҳор қилишди. Бу, шубҳасиз, истиқлол шарофати, тинчлик ва оқилоллик ҳамда иқтисодий барқарорлик самараси эканини қайд этдилар.

Азамат ПАРДАЕВ,
ЎзМТДП фракцияси аъзоси:

— Бундай учрашувлар ўз фаолиятимиз ҳамда парламентимизнинг қонун ижодкорлигидан аҳолини яқиндан хабардор этиш, уларнинг тақлиф ва истақларини билишда муҳим аҳамиятга эга. Юзма-юз ва самимий мулоқотлар мобайнида шунга амин бўлдикки, сайловчилар бугун ўз вақилига катта ишонч ва умид билан қараяпти, уларни ўйлантираётган, ҳудудга хос масала-муаммоларни депутат олдида қўйиб, уларнинг ечимини кутмоқда. Чунки аввалги учрашувларда билдирилган айрим масалалар бу галги учрашувга ҳам ўз ечимини топаётгани фуқароларнинг депутатга ишончи мустаҳкамланишига замин бўлаётган. Масалан, ўтган галги учрашувда Самарқанд вилоятининг Пахтачи туманидаги 42-мактабни жорий таъмирлаш, атрофини тўсиқ-панжаралар билан ўраш масаласи кўтарилди. Туман ҳокимлиги ва соҳага алоқадор мутасадди ташкилот раҳбарлари билан ҳамкорликда мазкур муаммо ижобий ҳал этилди. Айни пайтда таъмирлаш ишлари бошлаб юборилган. Масалаларнинг ижобий ечим топишида фракция аъзолари ҳамда маҳаллий Кенгашлардаги депутатларнинг ўзаро ҳамкорлиги ҳам муҳим аҳамиятга эга. Шу боис, ҳудудий партия ташкилотларимиз ҳамда маҳаллий Кенгашлардаги ЎзМТДП гуруҳлари билан ҳамкорликни янада мустаҳкамлашга келишига олдиқ.

Муҳтарам КОМИЛОВА,
Аҳмад ЮСУПОВ,
“Milliy tiklanish” мухбирлари

Буюк аждодларимизнинг барҳаёт мероси

ёшларимизни нафақат гурурланиш, балки тинимсиз ўқиб-ўрганиш ҳамда уларга муносиб авлод бўлишга ундайди

< Давоми.
Бошланиши 1-бетда.

Айни вақтда "Ғафат гурурланишнинг ўзи етарли эмас, келинлар, ўзимиз ҳам, худди улар каби, мана шу бебаҳо меросга ўз ҳиссамизни қўшайлик!" деб такрорлайман".

ЎзМТДП Марказий кенгаши ва Ўзбекистон тарихчилар жамияти ҳамкорлигида ташкил этилган "Ўзбек халқи тарихий меросининг замонавий тараққиётдаги роли" мавзусидаги илмий-амалий конференцияда шулар ҳусусида сўз борди.

Унда партия Марказий кенгаши ва Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги фракцияси ҳамда халқ депутатлари маҳаллий Кенгашлардаги ЎзМТДП гуруҳлари аъзолари, Темурийлар тарихи давлат музейи, "Қатагон қурбонлари хотираси" музейи, Бобур номидаги халқаро жамоат фонди, Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг минтақавий бўлими — Хоразм Маъмун академияси илмий ходимлари, тарихчи олимлар, тадқиқотчилар ҳамда ёшлар иштирок этди.

— Давлатимиз раҳбари 2014 йил 15-16 май кунлари Самарқанд шаҳрида бўлиб ўтган "Ўрта асрлар Шарқ алломалари ва мутафаккирларининг тарихий мероси, унинг замонавий цивилизация ривожидagi роли ва аҳамияти" мавзусидаги халқаро конференцияда аждодларимиз қолдирган бой илмий ва маънавий меросни ўрганиш, тадқиқ ва тарғиб қилишга алоҳида эътибор қаратди, — деди ЎзМТДП Марказий кенгаши раиси Сарвар Отамуратов. — Бу эса ҳар бир зиёли зиммасига Абу Али ибн Сино, Муҳаммад Мусо ал-Хоразмий, Абу Райхон Беруний, Аҳмад Фароний, Абу Наср Фаробий сингари алломаларимиз ҳаёти ва ижодини ўрганиш, навқирон авлод вакилларига уларнинг дунё илм-фан тумаддунига қўшган улкан ҳиссасини янада кенгрок тушунириш каби масъулият юклайди. Бу, ўз навбатида, ёшларнинг ота-боболаримизга муносиб авлод бўлиб улгайишида муҳим аҳамият касб этади. Зотан, ёшларни ана шундай руҳда вояга етказиш, миллий ўзлини англаш, ватандошларимизда миллий гурур ва қадр-қиммат туйғуларини мустаҳкам қарор топтириш, "Биз киммиз? Аждодларимиз ким эди? Миллатимиз қандай фазилатларга таяниб, юксак марраларга эришди ва оламшумул шухрат қозонди?" деган масалаларга жавоб излаш ЎзМТДПнинг дастурий вазифаларидан саналади. Шу боис, ЎзМТДП "Юрт тинчлиги, Ватан тараққиёти, халқ фаровонлиги йўлида бирлашайлик!" шiori остида ёшлар форуми, "Юртим тарихини ўрганаман" шiori остида "Тарихдан садо берувчи обод гўшалар" акцияси, "Аждодларга муно-

сиб авлодмиз", "Биз ёшлар: "оммавий маданият" ва мафкуравий таҳдидларга қаршимиз", "Глобаллашув жараёнида "оммавий маданият"нинг ёшлар онгига салбий таъсири" каби мавзуларда мунтазам давра суҳбати, учрашув ва мулоқотлар ташкил этмоқда. Бу тадбирлар ёшларнинг билим савиясини оширишга, уларда фаол фуқаролик позициясини шакллантиришга хизмат қилапти.

Тадбирда таъкидланганидек, тинчлик-барқарорлик бўлган жойдагина инсон камолотга эришиш учун шароит ва имкониятга эга бўлади. Бунга инсоният, жумладан, халқимиз тарихидан қўллаб-қувватлов келтириш мумкин. Минтақамизда илк ўрта асрлардаёқ нуфузли академиялар, илм даргоҳлари ташкил топган. Масалан, IX-XI асрларда

ментал асариди эса оламнинг тузилиши, Ернинг ўлчови ҳақидаги дастлабки маълумотлар, сайёрамизнинг шарсимон қўринишга эга экани ҳусусидаги далиллар мавжуд бўлиб, мазкур китоб XVII асрга қадар Европа университетларида астрономия бўйича асосий дарслик сифатида ўқитиб келинган, буюк географик кашфиётлар даврида Колумб, Магеллан ва бошқа саёҳатчиларнинг кашфиётлари учун илмий асос бўлиб хизмат қилган. Яна бир улуг қомусий аллома бобомиз Абу Райхон Беруний илмий даҳоси неча асрлардан буён бутун дунё аҳлини ҳайратга солиб келади. Унинг 150 дан зиёд илмий ишларидан бизгача атиги 31 таси етиб келган. Беруний дунё илм-фанида биринчилардан бўлиб денгизлар назарияси ва Ернинг шарсимон глобусини яратиш юзасидан

Хивада ташкил этилган Маъмун академияси "Байтулхикма", яъни "Донишмандлик уйи" деган ном билан шухрат қозонган. Мирзо Улуғбекнинг XV асрда Самарқандда шаклланди илмий мактаби ўрта аср Шарқ маданиятининг ривожидида муҳим ўрин тутди. Айни шундай имконият ва шароит туфайли юртимизда IX-XV асрларда буюк сиймолар, илм-фан даҳолари етишиб чиқди. Муҳаммад Мусо ал-Хоразмий ана шундай қомусий алломаларимиздан бири. Замонавий математика, тригонометрия ва география фанлари тараққиётга бекиёс ҳисса қўшган улуг бобокалонимиз ўнлик позициясида тизимини, ноль белгиси ва кутблар координатларини биринчилардан бўлиб асослаб берди ва амалиётга татбиқ этди. Бу эса математика ва астрономия фани ривожидида кескин бурилиш ясади. Шунингдек, алгебра фанига асос солди, илмий маълумот ва трактатларни баён этишнинг аниқ қоидаларини ишлаб чиқди. Астрономия, география ва иқлим назарияси бўйича қўллаб-қувватлов муаллифи саналади.

Аҳмад Фароний IX асрда яратилган "Астрономия асослари" фунда-

ўзига хос янги ғояларни тақлиф этди, Ер радиусини ҳисоблаб чиқди, вакуум, яъни бўшлиқ ҳолатини изоҳлаб берди, Колумб саёҳатидан 500 йил олдин Тинч ва Атлантика океанлари ортда китба мавжудлиги ҳақидаги қарашни илгари сурди, минераллар таснифи ва уларнинг пайдо бўлиш назариясини ишлаб чиқди, геодезия фанига асос солди. Зотан, XI асрнинг "Беруний асри" деб аталishi ҳам бежиз эмас.

"Ислоом оламнинг энг машҳур файласуфи ва қомусий алломаси ҳамда инсониятнинг энг буюк мутафаккирларидан бири" деган унвонга сазовор бўлган Абу Али ибн Сино ҳаёти ва фаолияти ҳам навқирон авлод вакилларида гурур ва ифтихор уйғотиши шубҳасиз. Улуг бобокалонимиз яратган 450 дан ортқ асар тиббиёт, фалсафа, математика, мусиқа, адабиёт ва тилшунослик соҳасига бағишланган. Леонардо да Винчи, Микеланжело, Фрэнсис Бэкон ва бошқа қўллаб-қувватлов унинг асарларини ўқиб, ҳайратга тушганлар. Алломанинг "Тиб қонунлари" асари бир неча юз йил бурун тиббиёт фани тараққиётининг асосий йўналишларини белгилаб бер-

ди, Европанинг етакчи университетларида тиббиёт илми айни шу асар асосида ўқитиб келинди.

— Ўрта аср Шарқ алломалари ва мутафаккирлари ҳақида сўз кетар экан, Амир Темуր ва темурийлар даврини тилга олмаслик мумкин эмас, — деди Темурийлар тарихи давлат музейи директори Хуршид Файзиев. — Чунки илм-маърифат осмониди бамисоли ёрқин юлдуз бўлиб порлаган Мирзо Улуғбек, Қозизода Румий, Али Қўшчи сингари аждодларимиз айни шу даврда етишиб чиқди. Соҳибқирон илм-маърифат, маданият ва санъат намояндаларини ҳар томонлама қўллаб-қувватлади, ҳомийлик қилди. Унинг набираси Мирзо Улуғбек айни шу муҳитда камол топди. Мирзо Улуғбек нафақат давлат арбоби, балки оламшумул кашфиётлар билан Коперник, Жордано Бруно, Галилей ва бошқа улуг илм-фан даҳолари қаторида тилга олинади. Мирзо Улуғбекнинг XV асрда тузган астрономия жадвалида 1018 юлдузнинг ўрни ва ҳолати аниқлаб берилган бўлиб, бу асар астрономик ўлчовлар бўйича 16 аср давомида яратилган илк каталог бўлган.

— Ёшларни аждодларимизнинг илмий меросини чуқур ўрганишга рағбатлантириш миллий тараққиётимиз гаровидир, — деди партия Марказий кенгаши раиси ўринбосари Жалолиддин Сафоев. — Мамлакатимизда бунинг учун барча имконият ва шароит яратилган. Айни кунларда юртимиз китоб фондларида Ўрта асрлар Шарқ алломалари ва мутафаккирларининг 100 мингдан зиёд қўлёзма асарлари сақланмоқда. Уларнинг асосий қисми ЮНЕСКОнинг Маданий мероси рўйхатига киритилган.

Илмий-амалий конференцияда "Қатагон қурбонлари хотираси" музейи директори, тарих фанлари доктори, профессор Бахтиёр Ҳасановнинг "Имом Мотурудий илмий-маънавий меросининг мустақиллик йилларида ўрганилиши", Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси минтақавий бўлими — Хоразм Маъмун академияси илмий ходими Анвар Матиязовнинг "Хоразм Маъмун Академиясининг ташкил топиши", Бобур номидаги халқаро жамоат фонди раҳбари Зокиржон Машрабовнинг "Ажаб саодат эрур, чиқса яхшилик била от" мавзусида маърузалари тингланди.

Тадбир якунида илмий-амалий конференция материаллари асосида Ўзбекистон тарихчилар жамияти билан ҳамкорликда тайёрланган "Ўзбек халқи тарихий меросининг замонавий тараққиётдаги роли" номли тўпламининг тақдироти бўлиб ўтди.

Ҳасан САЛОМОВ,
"Milliy tiklanish" мухбири

Истиқлол — кенг имконият демак

партия ташкилотлари тадбирларида ана шу ғоя кенг тарғиб этилмоқда

Андижон

ЎзМТДП Андижон вилоят кенгаши мустақиллигимизнинг 25 йиллигига бағишлаб "Ким эдигу ким бўлди" мавзусида давра суҳбати ташкил этди.

Давлатимиз раҳбарининг "Ўзбекистон Республикаси давлат мустақиллигининг йигирма беш йиллик байрамига тайёргарлик қўриш ва уни ўтказиш тўғрисида"ги қарори энг улуг, энг азиз байрамни муносиб қўтиб олишда муҳим асос бўлмоқда. Мустақиллигимизнинг ўтган 25 йили том маънода Юртбошимиз раҳнамолигида тараққиётнинг "Ўзбек модели" асосида жамиятнинг барча жабҳасида ривожланиш, халқимиз турмуш фаровонлигини ошириш, халқаро ҳамжамиятда давлатимиз нуфузини юксалтириш, энг муҳими, тинчлик-осойишталик барқарор бўлган эркин фуқаролик жамиятини барпо этиш даври бўлди.

Давра суҳбатида таъкидланганидек, истиқлолнинг қадр-қимматини теран идрок этиш, қўлга киритилган улкан ютуқ ва марраларимизнинг мазмун-моҳиятини англаш, кеча ким эдигу бугун ким бўлганимиз ҳамюртларимиз суҳбатининг бош мавзусига айланган.

Президентимиз ташаббуси билан бу йилги байрамни "Ўзгал ва бетакроримсан, муқаддас Ватаним, жоним сенга фидо, Ўзбекистоним!" эзгу ғояси асосида қўтиб олаётганимиз замирида ҳам мустақиллиқнинг нақадар улуг неъмат экани, шу улуг Ватанда ўтаётган тинч-осойишта ҳаётимиз, фаровон турмушимизнинг қадрига етиш, уни асраб-авайлашдек улуг мақсад мужассам.

Тошкент вилояти

Баркамол авлодни тарбиялаш ҳар қандай давлат, жумладан, Ўзбекистонда ҳам фаровонлик ва тараққиётнинг муҳим омилларидан биридир. Бу жараёнда мамлакатимиз таълим тизимининг узвий қисми бўлган болалар спорт муҳим ўрин тутди. ЎзМТДП Чиноз туман кенгаши томонидан "Фарзандлари соғлом юрт қудратли бўлур" мавзусида ўтказилган тадбирда шу ҳақда сўз юритилди.

— Болалар спортини ривожлантириш мамлакатимизда ҳар томонлама соғлом авлодни вояга етказиш йўлида амалга оширилаётган ислохотлар рўёбиди муҳим омил бўлмоқда, — деди ЎзМТДП Чиноз туман кенгаши раиси Шаҳбоз Низомиддинов. — Мамлакатимизнинг энг чекка ҳудудларида ҳам замонавий болалар спорт объектлари қурилиб, мустақил юрт фарзандлари ихтиёрига топширилмоқда. Бунинг самараси, ўз навбатида, ёшлар эришаётган ютуқ ва марраларда яққол намоён бўлаётир. ЎзМТДП сайловолди Платформасида ҳам оила қадриятларини асраб-авайлаш, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш, репродуктив саломатлиқни мустаҳкамлаш ва ҳар жиҳатдан баркамол авлодни вояга етказишга қўмаклашиш устувор мақсад-вазифалар этиб белгиланган. Тадбир иштирокчилари мазкур дастурий мақсад-вазифалар ижросини таъминлашга қаратилган тадбирларни ташкил этиш ишларини жорий соғлом она ва бола йилида янада кучайтириш лозимлигини таъкидлади.

Навоий

Шиддат билан ривожланиб бораётган глобаллашув жараёнида ёшлар маънавиятини турли ёт ғоялар, Интернет орқали кириб келаётган ахборот хуружларидан ҳимоя қилиш энг долзарб масала бўлиб қолмоқда. Шу боис навқирон авлодда ахборот олиш ва Интернетдан фойдаланиш маданиятини шакллантириш нафақат таълим муассасалари, балки оила, маҳалла ҳамда нодавлат ташкилотларининг ҳам муҳим вазифасига айланиши лозим.

ЎзМТДП Кармана туман кенгаши ўтказган "Глобаллашув жараёнида ёшларда Интернет маданиятини шакллантиришнинг долзарб вазифалари" мавзусидаги давра суҳбатида шу ҳақда сўз борди.

Бугун мамлакатимизда Интернетдан фойдаланувчилар тобора кўпайиб бормоқда. Ёшларни салбий таъсирлардан асраш, уларга ахборот олиш имкониятини кенгайтириш мақсадида миллий ижтимоий тармоқлар ривожлантирилмоқда. Давра суҳбатида таъкидланганидек, бу каби тадбирлар партия дастурий вазифаларини тарғиб қилиш, мамлакатимизда миллий ахборот хавфсизлигини таъминлаш ҳамда ёшларда Интернет маданиятини шакллантиришга қўмаклашишга қаратилгани билан аҳамиятлидир.

Бухоро

ЎзМТДП Бухоро шаҳар кенгаши "Тинчлик ва хавфсизлик учун бирга курашамиз" мавзусида тадбир ўтказди. Тадбирда сўз олган партия фаоллари бугунги тинч ва осуда ҳаётимиз, эркин ва фаровон кунлар қадрини англаш, юртимиз тинчлиги ва хавфсизлиги учун барчамиз бирга курашишимиз лозимлигини таъкидладилар. Зеро, тобора шиддат билан одимлаётган ҳозирги давр барчамиздан юрт тараққиёти, жамиятимизнинг эртаси учун қайғуришни, тинч ва осойишта ҳаётимизга раҳна солмоқчи бўлаётган турли таҳдидларга қарши биргаликда курашишни тақозо қилмоқда.

— Ҳаётимиз, турмуш тарзимизга шиддат билан кириб келаётган глобаллашув жараёни партияимиз олдида ҳам ниҳоятда муҳим ва кенг қамровли вазифаларни қўймоқда, — деди партия Бухоро шаҳар кенгаши раиси Жамшид Шоев. — Чунки турли таҳдидлар, жумладан, мафкуравий ҳамда ахборот хуружларининг кучайиши, уларнинг миллий қадриятларимиз ва аъёнларимиз, ёшлар онги ва дунёқарашига қўрсатаётган салбий оқибатлари барчамизни шуҳрликка қоралмоқда. Келажагимиз эгалари бўлган ёшларни бу каби таҳдидлардан ҳимоя қилиш, турли ёт ғояларга қарши уларда мафкуравий иммунитетни шакллантиришга қўмаклашиш орқали мамлакатимизда тинчлик ва хавфсизлиқни таъминлаш партияимиз олдида турган асосий вазифалардан биридир.

Жиззах

ЎзМТДП Жиззах вилоят кенгаши ўтказган тадбир мамлакатимизда оилаларни мустаҳкамлаш ва оилавий қадриятларни ардоқлаш мавзусига бағишланди.

Таъкидланганидек, бугун дунёда оилавий қадриятлар билан боғлиқ рўй бераётган глобал ўзгаришларга қарамасдан, юртимизда мустақиллик йилларида оила муносиб авлодни тарбиялаш ва бу борадаги тажрибани ворисларга етказишни таъминлайдиган муҳим ижтимоий институт мақоми сақлаб келмоқда. Чунки, соғлом оилада камол топаётган фарзандгина юрт тараққиётига муносиб ҳисса қўшади. Истиқлол йилларида мамлакатимизда оилавий қадриятларни англаш, ёш оилаларни ижтимоий муҳофаза қилиш, фаровонлигини ошириш, мустаҳкамлигини таъминлаш борасида кенг қўламли ислохотлар амалга оширилди. Оилалар ҳуқуқ-манфаатларини таъминлашга қаратилган меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ҳаётга изчил татбиқ этилиши оила институти ривожига муносиб ҳисса қўшаётир.

Партия сайловолди Платформасида ҳар бир миллатнинг ўзига хос маънавиятини шакллантириш ва юксалтиришда оиланинг ўрни ва аҳамияти бекиёс экани алоҳида таъкидланган. Агар оила соғлом бўлса, жамият ҳам мустаҳкамдир, жамият мустаҳкам экан, мамлакат барқарордир. Бу каби тадбирларнинг оила вакиллари ва ёшлар ўртасида ташкил этилиши ЎзМТДПнинг мазкур дастурий мақсад-вазифасини ҳаётга татбиқ этишда муҳим аҳамият касб этиши шубҳасиз.

Шоҳида ДАМАНОВА,
"Milliy tiklanish" мухбири

Брифинг

Энг муносиблар сайланди

сайлов натижалари аҳолининг сиёсий-ҳуқуқий маданияти, ижтимоий фаоллиги ошганлигини яна бир бор намоён этди

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Кенгашининг кенгайтирилган йиғилишида жорий йилнинг май-июнь ойларида бўлиб ўтган фуқаролар йиғинлари раислари ва уларнинг маслаҳатчилари сайлови натижалари муҳофаза қилинди.

Шу кун Олий Мажлис Сенати Кенгашининг фуқаролар йиғинлари раислари (оқсоқоллари) ва уларнинг маслаҳатчилари сайловини ташкил этиш ҳамда ўтказишга қўмаклашувчи комиссияси сайлов якунларига бағишланган брифинг ташкил этди. Унда Олий Мажлис Сенати раиси ўринбосари, Сенат Кенгашининг фуқаролар йиғинлари раислари (оқсоқоллари) ва уларнинг маслаҳатчилари сайловини ташкил этиш ҳамда ўтказишга қўмаклашувчи комиссияси раиси ўринбосари С. Ортоқова мазкур сайлов натижалари бўйича ахборот берди.

Брифингда таъкидланганидек, фуқаролар йиғинлари раислари ва уларнинг маслаҳатчилари сайлови фуқароларнинг ҳуқуқий онги, сиёсий-ҳуқуқий маданиятини оширишда янги босқич бўлди. Бу галги фуқаролар йиғинлари раислари ва уларнинг маслаҳатчилари сайлови жамиятимизни ислох этиш ва демократлаштириш, мамлакатимизни модернизация қилиш жараёнлари чуқурлашиб бораётган, сифат жиҳатидан янги

ижтимоий-иқтисодий шароитда бўлиб ўтди. Сайлов жараёнида мамлакатимиз аҳолиси унинг мазмун-моҳиятини чуқур англашини, ижтимоий фаоллигини, ўз маҳалласи учун масъулиятини, жамиятимиздаги демократик ўзгаришларга дахлдорлигини яққол намоёйиш этди.

Сайловга Олий Мажлис Сенати Кенгашининг 2016 йил 5 мартдаги қарорига мувофиқ қизгин тайёргарлик қўрилди. Сенат Кенгашининг фуқаролар йиғинлари раислари (оқсоқоллари) ва уларнинг маслаҳатчилари сайловини ташкил этиш ҳамда ўтказишга қўмаклашувчи комиссияси тузилди. Тадбирлар режасига мувофиқ аҳоли ўртасида соҳага оид қонун ҳужжатлари мазмун-моҳияти кенг тарғиб қилинди, тушунириш ишлари амалга оширилди. Аҳоли фикри ҳисобга олинган ҳолда фуқаролар йиғинлари раислари ва уларнинг маслаҳатчилари лавозимига ташкилотчилик қобилиятига, давлат органлари, нодавлат нотижорат ташкилотлари ёхуд тадбиркорлик ва бошқа ҳўжалик фаолияти соҳасида ишлаган, бой ҳаётий тажриба ва аҳоли ўртасида обрў-эътиборга эга муносиб номзодлар танланди.

Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорги Кенгеси, халқ депутатлари вилоятлар ва Тошкент шаҳар Кенгашлари сессияларида фуқаролар йиғинлари раислари ва уларнинг маслаҳатчила-

ри сайловини ташкил қилиш ва ўтказишга қўмаклашиш бўйича комиссиялар, 9764 фуқаролар йиғинида ишчи гуруҳлар тузилди.

Амалга оширилган кенг қамровли ишлар натижасида сайловлар ошкоралик, муқобиллик ва тенг сайлов ҳуқуқи тамойиллари асосида ўтди, фуқаролар йиғини раиси ва унинг маслаҳатчилигига энг муносиб фуқаролар сайланди.

Янги сайланган 9764 фуқаролар йиғини раиси ва уларнинг 105 мингдан ортқ маслаҳатчиларининг 73,6 фоизи олий маълумотли, 82,4 фоизи давлат идоралари, нодавлат нотижорат ташкилотлари ва тадбиркорлик соҳасида бошқарув тажрибасига эга шахслардир. 67 фоизи эса ушбу лавозимга биринчи марта сайланди. Раисларнинг 865 нафарини аёллар ташкил этди. Шунингдек, сайланган фуқаролар йиғинлари раислари маслаҳатчиларининг 51,1 фоизи олий маълумотга эга бўлса, 25,4 фоизи аёллардан иборат. Уларнинг 53,3 фоизи ушбу вазифага биринчи марта сайланди.

Сайлов натижалари таҳлили аҳолининг сиёсий-ҳуқуқий маданияти, ижтимоий фаоллиги ошганлигини кўрсатди. Шу билан бирга, фуқаролар ўзини ўзи бошқариш органларининг маҳаллий аҳамиятга эга бўлган ижтимоий-иқтисодий масалаларни ҳал қилиш, маҳаллаларда маънавий муҳит барқарорлиги, миллатлараро дўстлик ва ҳамжиҳатлиқни мустаҳкамлаш, ёшларни она Ватан ва миллий истиқлол ғоясига садоқат руҳида тарбиялаш, аҳолини ижтимоий қўллаб-қувватлаш борасидаги ўрни ва аҳамиятини яна бир бор яққол намоён қилди.

Мухтарама РАМАЗОНОВА,
"Milliy tiklanish" мухбири

4 Депутатлик бирлашмаларида

Депутат минбари

Вақт синаган дўстликнинг янги босқичи

“Биз аҳолиси 1 миллиард 300 миллион кишини ташкил этадиган Хитойдек ушбу мамлакатнинг стратегик шериги бўлиш масъулиятини яхши англаймиз. Бекиёс саноатига эга бу мамлакат бир авлод ҳаёти давомида, тасаввур қилин, иқтисодий ўсиш бўйича жаҳон миқёсида иккинчи ўринда турадиган давлатга айланган... Бундай давлатнинг стратегик ҳамкори бўлиш биз учун катта шараф”.

Президентимиз Ислам Каримов шу йил 22 июнь кунини мамлакатимизга давлат ташрифи билан келган Хитой Халқ Республикасининг Раиси Си Цзиньпин иштирокида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасида депутатлар ва сенаторлар билан бўлиб ўтган учрашувда сўзлаган нутқида айтиш шу фикрларни билдирди. Ўз навбатида, Си Цзиньпин ҳам нутқида “Хитой ва Ўзбекистон ўртасидаги ҳар томонлама стратегик шерикликни мазмунан тўлдириш мақсадида ҳамкорлик доирасидаги устувор лойиҳаларни молиявий қўллаб-қувватлашни янада оширишга, маданий-гуманитар соҳалардаги алоқаларни кенгайтиришга, ҳавфсизлик бўйича ҳамкорлиқни мустаҳкамлашга ҳамда халқаро майдондаги ишларни мувофиқлаштиришни кучайтиришга аҳамият қаратамиз”, деб таъкидлади.

Хитой раҳбарининг мамлакатимизга давлат ташрифи доирасида ўзаро ҳамкорлик истикболлари ва устувор йўналишларини белгилаб берадиган қўллаб-қувватлар имзолангани ушбу юксак эътирофнинг яна бир амалий тасдиғи бўлди. Жумладан, Хитойнинг Ўзбекистонга 2,7 миллиард доллар кредит ажратиши ва умумий қиймати 6,2 миллиард долларлик объектларни қуришда иштирок этиши низоҳатда аҳамиятлидир.

Маълумки, ўзбек ва хитой халқлари муносабатлари узок асрларга бориб тақалади. Ўзбекистон мустақилликка эришгач, бу қадимий дўстона муносабатлар тубдан янги босқичга кўтарилди, ўзаро манфаатдорликка асосланган ҳамкорликнинг барча йўналишини қамраб олди.

Юртбошимиз парламентдаги нутқида ҳар биримиз, айниқса, халқнинг ишончли вакиллари бўлган депутатлар Хитой билан ҳамкорликни қадрлашимиз ва бу ҳамкорлик юксак самара бериши учун янги йўللари излаб топишимиз лозим, деб алоҳида қайд этгани бежиз эмас. Зеро, Ўзбекистон ва Хитой бир-бирини вақт синовидадан ўтган ишончли дўст, яқин қўшни ва стратегик ҳамкор сифатида қадрлайди. Бинобарин, бугунги кунда Хитой илчил ва самарадор ривожланиш борасида дунё миқёсида барчага намуна бўлмоқда.

Хитойнинг ҳавас қилишга муносиб “очиқ эшиклар” сиёсати, бир томондан, бизга дўст бу мамлакатнинг ўз тарихий илдизлари ва ўзига хос азалий аъёнларига асосланган бўлса, иккинчи томондан, ўз жамияти ва иқтисодиётининг модернизация қилиш зарурияти ҳисобга олинганлиги билан ғоятда аҳамиятлидир. Хитойнинг ўтмиш, бугунги кун ва келажак ўртасида мақбул мувозаанатни сақлаган ҳолда барқарор тараққиёт сари дадил одимлашга қаратилган изчил ички ва ташқи сиёсати эътиборга молик.

Ўзбекистон ва Хитой қонун чиқарувчи органларининг ўзаро ҳамкорлиги ҳақида сўз борганда, давлатларимиз ўртасидаги икки томонлама муносабатларнинг ҳуқуқий асосини янада мустаҳкамлашда парламентларо алоқалари муайян аҳамият касб этгаётганини таъкидлаш лозим. Айтиш соҳадаги ҳамкорлик ривожиди 2011 йили Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати ва Бутунхитой халқ вакиллари кенгаши Доимий қўмитаси ўртасида ҳамкорлик тўғрисидаги Меморандум имзолангани муҳим қадам бўлди. Айниқса, Хитой раҳбарининг Президентимиз ҳамроҳлигида мамлакатимиз парламентига ушбу ташрифи том маънода тарихий воқеа бўлди. Бинобарин, юксак даражадаги мазкур учрашув Ўзбекистон билан Хитой ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорликнинг нақадар юқори даражага кўтарилганининг ёрқин ифодасидир.

Мамлакатларимиз ўртасида маданият, фан ва техника соҳаларидаги ҳамкорлик ҳам изчил ривожланмоқда. 2003 йилда Хитойнинг Чанчунь шаҳрида буюк миниатюрчи бобомиз Камолитдин Беҳзод ҳайкали очилган бўлса, 2015 йилда Шанхай университети ҳовлисида улуг шоир ва мутафаккир аждодимиз Алишер Навоийга ёдгорлик ўрнатилди. Бу борада 2005 йили Тошкентда, 2013 йилда эса Самарқандда Конфуций институти ташкил этилгани бу борадаги ҳамкорлик изчил ривожланаётганидан ҳамда Ўзбекистонда хитой тили ва адабиётига, Хитойда ўзбек тили, маданияти ва урф-одатларига қизиқиш тобора ортиб бораётганидан далолатдир.

Икки қадимий шаҳар — Самарқанд ва Сиань ўртасида 2013 йил сентябрь ойда биродарлик алоқалари ўрнатилди. Ҳар икки давлат раҳбарларининг онаюртлари бўлган ушбу шаҳарлар ўртасидаги муносабатларнинг бундай юксак даражага кўтарилишида рамзий маъно бор, албатта. Нега деганда, эраимиздан олдинги II асрда бу иккала шаҳар Буюк ипак йўлининг асосий марказларидан бўлган. Ўзбек ва Хитой халқлари азалдан ўзаро савдо-сотик қилган, бир-бирининг маданиятини бойитган. Халқларимиз ўртасида ҳар томонлама манфаатли муносабатлар қарор топишда, дунё бўйлаб илгор техника ва технологиялар, маданият, санъат ва миллий анъаналар кенг ёйилишида Буюк ипак йўлининг ҳиссаси катта. Биз, ўзбекистонликлар “Ипакнинг асл ватани Хитой экани, демак Ипак йўли — Хитой йўли деган маънони англайди”, деб биламиз.

Тарихий маълумотларга кўра, Хитойдан келган қаровонлар Тошкент шаҳрининг қадимий 12 дарвозасидан бири — “Самарқанд дарвоза”дан кириб, сўнг Самарқанд, Бухоро, Марв орқали Машҳад, Истанбул оша Европа мамлакатларига йўл олган. Бундан икки минг йил олдин қадимий Шош марказий ҳудудда хитойлик савдогарлар учун қаровонсаройи ишлаб турган. Унга туташ Чорсу бозори ўшанда ҳам жуда гавжум бўлган.

Ривоятларга қараганда, хитойликлар узок даврларгача пилла, яъни ипак қурти тутиш сирини барчадан яширин сақлаган экан. Хитойдан пилла уруғини ундиргани ва ўз юртида, сўнгра дунё бўйлаб тарқатган сайёҳ, хойнаҳой, ўзбек бўлган. Зотан, Ўзбекистон халқи кўп замонлардан бери пиллачи ҳисобланган. Аёлларимиз эса ипакдан бўлган атласни ҳамма ардоқлаб киядилар.

Хитой ўзбекчада Чин ҳам дейилади. “Чин” сўзининг ўзбек тилидаги яна бир маъноси ҳақиқат, рост, тўғри демакдир. “Чин сўзим” деганда халқимиз — қатъий, мард, ёлғонсиз самимий сўзим деган маънони тушунади.

Асрлар давомида ҳар бир ўзбек хонадонидида паловни пахтагулли чинни лаганларга сузиб, чойни чинни чойнак-пиёлаларда ичиш анъанаси ҳам Буюк ипак йўлининг таъсирида қарор тогган бўлса, ажаб эмас. Ўзбекистон ва Хитой ҳамкорлик алоқаларининг ҳозирги ҳолати ҳақида тўхталганда, энг аввало, икки мамлакат раҳбарлари ўртасидаги учрашувлар мунтазам тус олгани — фақатгина кейинги уч йил оралиғида олти маротаба ана шундай учрашувлар бўлиб ўтгани ғоятда эътиборлидир. Чунки стратегик шериклик муносабатларининг мамлакатларимиз ва халқларимиз фаровонлиги йўлида янги, янада юксак босқичларга кўтарилиб боришида Ислам Каримов билан Си Цзиньпин ўртасидаги ўзаро ишонч ва самимий муносабатларга асосланган дўстона мулоқотлар том маънода устувор аҳамият касб этади.

Бундай фойдали ҳамкорликка биргина мисол. Стратегик жиҳатдан нафақат Ўзбекистон, балки бутун Марказий Осиё учун муҳим лойиҳа — Қамчиқ довони орқали ўтадиган 19 километрдан зиёд масофадаги темир йўл туннели қурилишида хитойлик йўлсозлар фаол қатнашди. Денгиз сатҳидан 2 минг 200 метр баландликда жойлашган ушбу туннель бўйлаб яқинда синов тариқасида поезд ўтди.

Улуг ўзбек шоири ва мутафаккири Алишер Навоийнинг “Хамса” асаридаги бешта дostonда бош қаҳрамонлар 18 миллат вакиллари бўлиб, хусусан, “Фарҳод ва Ширин” достони асосий қаҳрамони Фарҳод Чин

ўлкасининг шаҳзодаси, яъни Хитой валиаҳди сифатида тасвирланган. Агар Навоий достонидида Фарҳод тоғ қазиб элга сув келтирган бўлса, Ангрен-Поп темир йўл линиясидаги қурилишда ҳозирги замон фарҳодлари — ўзбек ва хитой йўлсозлари елкама-елка туриб астойдил меҳнат қилдилар, тоғ қоялари орасидан темир йўл ўтказдилар. Бинобарин, сув — ҳаёт манбаи, йўл эса обод ҳаёт пойдеворидир.

Бундан ташқари, Хитой Миллий нефть-газ корпорацияси (CNPC) нафақат истикболли углеводород конларини қидириш ва ишга тушириш, балки Муборак газ-кимё мажмуасида табиий газни чуқур қайта ишлаш лойиҳасини амалга оширишда ҳам қатнашмоқда. Фурсатдан фойдаланиб, айни шу мажмуа жойлашган ҳудуддан Ўзбекистон парламенти куйи палатасига сайланган депутат сифатида мамлакатларимиз ўзаро ҳамкорлигининг бу каби яққол самаралари учун сайловчиларимизнинг миннатдорчилигини етказишга ўзимни бурчли, деб ҳисоблайман.

Шу ўринда бизга дўст ва ҳамкор мамлакат бўлган Хитойда ҳам юксак ҳурмат ва эъзоз толган Навоий ҳазратларининг ушбу шеърини сатрларини келтириш ўринлидир:

*Олам аҳли, билингизким,
иш эмас душманлиг,
Ёр ўлғун бир-бирингизгаким,
эрур ёрлиг иш.*

Дарвоқе, Си Цзиньпин ҳам ўз нутқида Алишер Навоий иходидаги мурожаат қилар экан, улуг аждодимиз таранум этган бахтли ва фаровон, тинч ва осейишта яшаш истағи бугунги кунда ўзбек ва хитой халқларининг умумий мақсади ҳамда абадий орзу-нияти эканини қайд этди. Шунингдек, Хитой давлати ва халқи Ўзбекистон ҳамда дунёдаги барча мамлакат халқлари билан бирликлда инсоният тинчлиги ва тараққиётига хизмат қилишдек олий мақсад йўлида доимо қўллан-қўлга бериб ҳаракат қилишга тайёр эканини билдирди. Шу маънода, Хитой Халқ Республикаси билан Ўзбекистон Республикаси ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлиқни, тинчлик ва барқарорлик, тараққиёт ва ободлиқни янги, янада юксак даражага олиб чиқишдек олий мақсадларнинг рўёбга чиқишда мамлакатларимиз раҳбарлари ўртасида бўлиб ўтган музокаралар асосида эришилган ўзаро манфаатли ва самарали қелишувлар, икки томонлама имзоланган ҳужжатлар ишончли асос бўлиб хизмат қилиши тайин.

Айни чоғда, Си Цзиньпин қайд этганидек, **Ислам Каримов раҳбарлигида Ўзбекистонда сиёсий барқарорлик, иқтисодий тараққиёт ва халқ фаровонлиги юксалиб, халқаро майдонда мамлакатимиз нуфузи муттасил ошиб бормоқда.** Бу эътирофни юртдошларимиз фахру ифтихор билан қабул қилгани бежиз эмас, зеро, ҳаммамиз яхши биламизки, ислохотчи шахсларнинг ҳаёти осон кечмайди. Ислохотчи бир ишни бошлаганимиз, уни охиригача етказмасдан қўймайди, ўз мақсадига етмагунча ҳеч қачон тиниб-тинчимайди. Шу маънода, Юртбошимизнинг Хитой раҳбари таъкидлаган “Биз Ўзбекистон Президентини билан бир-биримизни яхши тушунашимиз” деган сўзларига алоҳида урғу бергани ғоятда аҳамиятлидир.

Хулоса қилиб айтганда, мазкур тарихий воқеанинг иштирокчиси сифатида таъкидлаш жоиз, Хитой раҳбарининг парламентимиздаги нутқи Ўзбекистон-Хитой ўртасидаги ўзаро ҳамкорлиқни янада ривожлантириш, ҳар иккала давлатнинг бекиёс тараққиётига ҳисса қўлиши баробарида, дўстлик ришталарининг абадийлигига ҳам ишончимизни мустаҳкамлади. Энг аҳамиятлиси, мазкур ташрифи асосида Президентимиз илгари сурган: **“Хитой халқининг фаровонлиги — бу Ўзбекистон халқининг фаровонлиги. Ўзбекистон халқининг фаровонлиги — бу Хитой халқининг фаровонлиги”** шiori халқимиз қалбида чуқур акс садо бермоқда. Бу, ўз навбатида, мамлакатимиз ички ва ташқи сиёсатида миллий манфаатлар устуворлигининг тарафдори бўлган Ўзбекистон “Миллий тикланиш” демократик партияси гоа ва мақсадлари билан ҳамоханг ва муштаракдир.

Акмал САИДОВ,
ЎЗМТДП фракцияси аъзоси

Ташаббус натижа берди

< Давоми.

Бошланиши 1-бетда.

Халқ депутатлари Шовот туман Кенгашидаги ЎЗМТДП гуруҳи партия дастурий мақсадларини рўёбга чиқариш мақсадида “Маданий мерос объектларини муҳофаза қилишнинг бугунги аҳволи тўғрисида”ги ташаббус-масалани туман Кенгаши сессияси кун тартибига киритди.

Сессияда таъкидланганидек, Шовот тумани нафақат вилоят, балки мамлакатимизнинг тарихий обидаларга бой ҳудуди саналанади. Хусусан, Юсуф Ҳамадоний зиёратгоҳи энг гавжум қадамжолардан. Ушбу зиёратгоҳ, айниқса, истиқлол йилларида олиб борилган таъмирлаш ва реконструкция ишларидан сўнг янада обод бўшага айланди. Бироқ халқ депутатлари Шовот туман Кенгашидаги ЎЗМТДП гуруҳининг ўрганишлари натижасида айрим тарихий масканларда эътиборсизлик ва камчиликлар мавжудлиги ҳам аниқланди. Чунончи, Катқалъа, Ваяганқалъа ҳамда Тупроққалъа ёдгорликлари, гарчи маданий мерос объекти сифатида давлат рўйхатида олинган бўлса-да, тегишли ҳужжатлари (паспорти, кадастри) белгиланган тартибда расмийлаштирилмаган. Ёдгорликларнинг муҳофаза бел-

Маданий мерос объектлари муҳофазаси

ЎЗМТДП гуруҳи ташаббуси билан халқ депутатлари Шовот туман Кенгаши сессиясида муҳокама қилинди

гилари тўлиқ ўрнатилмагани, қолаверса, мутасаддиларнинг бепарволиги оқибатида бу обидалар қаровисиз ҳолга келиб қолган. Масалан, Хуррият қишлоғидаги “Каптархона” ёдгорлиги майдони, ҳатто, фермер хўжалиги томонидан экинзорга айлантирилаётгани аниқланди.

— Халқимизнинг қадимий тарихидан сўзлайдиган ноёб ёдгорликларни асраш, ўрганиш ва келажак авлодга етказиш гоат муҳим вазифа, — дейди халқ депутатлари Шовот туман Кенгашидан партия гуруҳи раҳбари Бахтиёр Олламов. — Хоразм воҳаси юртимизнинг энг қадимий ҳудудларидан бири. Бу диёр ўзининг қадимий ва бой маданияти, гўзал ва бетакрор обидалари, ноёб осори атиқалари билан дунё сайёҳларини ҳамаша ўзига ром этиб келади. Вилоятда жами 260 дан ортқ маданий мерос объекти рўйхатга олинган. Бироқ Шовот туманида бу борадаги ишлар талаб даражасида эмаслиги, ҳали фойдаланилмаётган ресурслар кўп экани бу масалани сессияга олиб чиқишимизга туртки бўлди. Масалан, 2012 йилда тумандаги Катқалъа мажмуаси ва бошқа бир қатор тарихий обидаларни туристик маршрутга киритиш юзасидан дастур ишлаб чиқилган, “Ўзбектуризм” миллий компаниясининг Хоразм вилоят минтақавий бўлимига тақдим этилган бўлса-да, бироқ бу йўналишдаги ишлар шу билан тўхтаб қолган. Ҳолбуки,

Конун кучга кирди

Маънан эскирган

асбоб-ускуна ва технологияларни мамлакатимизга олиб кириш таъикланади

Мамлакатимизда давлат бошқарувиши модернизациялаш, жамиятнинг демократлаштиришга қаратилган кенг кўламли ислохотлар натижасида парламентнинг ваколати, жамият ҳаётидаги ўрни ва иштироки кенгайиб, янада мустаҳкамланди.

Парламент палаталарида мамлакатимиз тараққиётини янада мустаҳкамлашга, соҳа ва тармоқлар ривожига, фуқароларнинг ҳуқуқ ва манфаатлари ҳимоялинишига хизмат қилдиган муҳим қонун ҳужжатларини ишлаб чиқиш ҳамда тақомиллаштиришда ўзига хос тажриба, қонун ижодкорлиги амалиёти шаклланди. Бу, айниқса, ҳар бир соҳада юз бераётган изчил ривожланиш, ўсиш ва янгиланишлар жараёнида яққол намоён бўлмоқда.

Жорий йил апрель ойидан кучга кирган “Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида”ги қонунга мувофиқ, Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги ва Жиноят кодексларига мамлакатимиз мақсадларига зид битимлар тузганлик учун жавобгарлиқни қулайтиришга қаратилган муҳим ўзгартиш ва қўшимчалар киритилди.

Президентимиз мамлакатимизни 2015 йилда ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш аянқлари ва 2016 йилга мўлжалланган иқтисодий дастурнинг энг муҳим устувор йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамаси мажлисидаги Мазкур заҳидида иқтисодиётимизга чет эл инвестицияларини жалб этишда, аввало, ушбу инвестициялар ҳисобидан хориждан олиб келинадиган техника ва технологиялар юқори сифатли, замон талабига жавоб берадиган даражада бўлиши шартлигини алоҳида таъкидлаган эди.

Бу эса эскирган, талабга жавоб бермайдиган асбоб-ускуналарни олиб келиш ва ишга тушириш юзасидан бюрократларнинг жавобгарлигини қулайтиришни тақозо этади. Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги ҳамда Жиноят кодекслари ана шундай мақсадга қаратилган янги нормалар билан тўлдирилди.

Дарҳақиқат, жиноий даромад орттириш мақсадида Ўзбекистон Республикаси ҳудудида муқаддам қўлланилган, жисмоний ишлатиб бўлинган ва маънан эскирган ёки замон талабига жавоб бермайдиган, давлатга наф келтирмаслиги аён бўлган асбоб-ус-

мазкур обидида таъдиқ қилиниб, зарур сайёҳаракатлар амалга оширилмас экан, сайёҳларда ҳам қизиқиш уйғотмайди. Бунинг учун обидалар тарихига оид ришолалар, буклетлар тайёрлаш, илмий-амалий анжуманлар уюштириш талаб этилади. Бу, энг аввало, туман маданият ва спорт ишлари бўлими мутасаддилари, қолаверса, маҳаллий Кенгаш депутатлари зиммасидаги вазифа саналади.

Сессияда қизган баҳс-мунозараларга сабаб бўлган мазкур масала атрофлича муҳокама этилди. Партия гуруҳи ўрганишлари жараёнида кўзга ташланган айрим муаммолар, уларни ҳал этиш чоралари, маданий ва археологик мерос объектларини муҳофаза қилишга қаратилган қатор таклиф-тавсиялар билдирилди. Сессия қабул қилган қарорда мутасадди идоралар зиммасига ҳудуддаги маданий ва археологик мерос объектларининг ҳужжатларини тегишли равишда расмийлаштириш, уларнинг юридик кучга эга бўлган ҳаритасини тузиш ва тасдиқлаш, Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш давлат инспекцияси қошида махсус молиявий техник база таянган таъмирлаш-тиклаш фондини ташкил этиш, маданий мерос объектларининг муҳофаза белгиларини ўрнатиш каби вазифалар юклатилди. Бундан ташқари,

туман маданият ва спорт ишлари бўлимига ҳудуддаги барча маданий мерос объекти тарихини, ўзига хослигини тарғиб этишга қаратилган рисоалар тайёрлаш ва чоп этиш, илмий-амалий анжуманлар ўтказиш, бу борадаги ишлар самарадорлигини оширишда

давлат органлари билан ҳамкорлик ўрнатиш, ҳудуддаги объектларнинг сақланиши ва муҳофазаси устидан доимий мониторинг олиб бориш каби вазифалар белгиланди. Мухтасар айтганда, мазкур масаланинг маҳаллий Кенгаш сессиясида муҳокама этилиши долзарб аҳамиятга эга. Чунки тарихий ёдгорликлар, осори атиқалар юртимизнинг узок ўтмишидан дарак берувчи, бой миллий маданиятимизни намоён этувчи ноёб воситадир. Уларни асраб-авайлаш, келажак авлодларга етказиш, қадимий гўшалар тарихини чуқур ўрганиш бугунги авлод вакиллари зиммасидаги вазифа ва бурч саналади. Қадимий ва бой тарихимизни ўрганиш, кенг тарғиб этиш ёшларда қандай буюк зотларнинг — дунё илм-фани ва маданиятига бекиёс ҳисса қўшган улуг олим ва мутафаккирларнинг авлоди, бетакрор мерос вориси эканидан фахрланиш туйғусини қулайтириш, аввало, ёшлар маънавиятини юксалтиришга хизмат қилади. Қолаверса, ушбу масала Ўзбекистон “Миллий тикланиш” демократик партияси сайловолди Платформасида белгиланган мақсад-вазифаларга бевоисита боғлиқ, уйғун ва ҳамоханг экани билан ҳам аҳамиятлидир.

Алишер РАҲМОН,
“Milliy tiklanish” мухбири

куна ёҳуд технологияларни олиб кириш бўйича битимлар тузиш — мамлакатнинг экспорт салоҳиятига, валюта ва марказлаштирилган маблағларнинг оқилона сарфланишига салбий таъсир кўрсатади. Корхоналарнинг банкрот бўлишигача олиб келадиган бундай битимлар, асосан, олиб кириладиган асбоб-ускуна ва технологияларнинг нарх-наво таҳлили ва экспертлик баҳосини беришга ваколатли бўлган мансабдор шахсларнинг ўз хизмат вазифаларини суиистеъмо қилишлари оқибатидир.

Шу пайтгача амал қилган Жиноят кодексининг “Ўзбекистон Республикаси мақсадларига зид битим тузиш” деб номланувчи 175-моддасида давлат манфаатларига жуда кўп миқдорда зарар етказилган ҳолда жиноят содир этилган тақдирда ҳам 5 йилгача озодликдан маҳрум қилиш жазоси тайинланарди. Бу эса қилишнинг ижтимоий ҳавфлилик даражасига номуносив бўлиб, жиноятнинг олдини олиш ва профилактика қилиш имкониятини чеклайди. Бундан ташқари, амалдаги қонунчиликда мамлакатта олиб кириладиган асбоб-ускуна ва технологиялар нарх-навосининг таҳлили ва экспертлик баҳосини беришга ваколатли бўлган мансабдор шахсларнинг жавобгарлиги, шу билан бирга, қайд этилган ҳуқуқбузарликлар учун ҳам жавобгарлик назарда тутилмаган.

Янги қонунни қабул қилиш жараёнида халқаро тажриба атрофлича ўрганилди. Хорижий давлатлар қонунчиликда “мамлакатта нисбатан суиистеъмоличилик ва фирибгарлик” тариқасида ифодаланувчи давлат манфаати учун наф келтирмайдиган битимлар тузганлик учун бир мунча қаттиқ жазо чоралари назарда тутилган. Масалан, АКШда бундай хатти-ҳаракатлар учун 10 йилгача озодликдан маҳрум қилиш ва 10 миллион доллар миқдорда жазо тайинланади. Германия, Жанубий Корея, Латвия ва Россияда 10 йилгача озодликдан маҳрум қилиш, Сингапурда эса 20 йилгача ёки умрбод озодликдан маҳрум қилиш назарда тутилган.

Қайд этилган ҳолатларни инобатга олган ҳолда қабул қилинган қонун мамлакатимиз ҳудудида муқаддам қўлланилган, жисмоний ишлатиб бўлинган ва маънан эскирган ёки замон талабига жавоб бермайдиган асбоб-ускуна ёҳуд технологиялар олиб кирилишининг олдини олишга қаратилган. Мазкур қонунни амалда бир хилда қўллаш ва унинг ижросини тўлақонли таъминлаш мақсадида “муқаддам қўлланилган”, “жисмоний ишлатиб

бўлинган”, “маънан эскирган”, “замон талабига жавоб бермайдиган” асбоб-ускуна ёҳуд технологиялар каби атамалар соҳалар миқёсида (саноат, ишлаб чиқариш, АКТ, соғлиқни сақлаш) янада аниқлаштирилди. Мисол учун, “замон талабига жавоб бермайдиган” асбоб-ускуна ёҳуд технологиялар деганда, юқори қувватда ишлайдиган, энергияни кўп сарфловчи, маҳаллий хомашёлар асосида ишлаб чиқариладиган маҳсулотларнинг рақобатбардошлигини таъминлай олмайдиган асбоб-ускуна ва технологиялар назарда тутилмоқда.

Қонунда Республика суд-экспертиза марказида асбоб-ускуна ва технологияларнинг техник ва технологик талабларга жавоб бериши ҳамда нархларнинг мўтадиллиги юзасидан асосланган ҳулоса берадиган мустақил бўлим ташкил этилиши белгиланди. Хусусий секторнинг замон талабига жавоб бермайдиган асбоб-ускуна ва технологиялар олиб келишининг олдини олиш мақсадида иқтисодий чоралар (импорт учун бож, солиқ ва бошқа тўловларни ошириш) янада қулайтирилди.

Қонунчиликка киритилган мазкур ўзгариш ва қўшимчалар давлат манфаатларига зид битимлар тузилишининг олдини олишга, марказлаштирилган ва давлат қаролати остида олинган валюта кредитларидан оқилона фойдаланишга хизмат қилади. Бу эса инвесторларнинг ҳуқуқларини қафолатлаб, маҳаллий хомашёлар асосида ишлаб чиқариладиган маҳсулотларнинг рақобатбардошлигини оширади, иқтисодиётимиз янада жадал суръатлар билан ривожланишини таъминлайди. Мазкур қонунни маромига етказиш жараёнида ЎЗМТДП фракцияси аъзолари ҳам партия дастурий вазифаларидан келиб чиққан ҳолда фаол иштирок этди. Зеро, ЎЗМТДП сайловолди Платформасида миллий бозорни сифати паст, халқаро андозаларга мос келмайдиган маҳсулотлар (ишлар, хизматлар)дан муҳофаза этиш ва қўлай сармоа муҳитини шакллантиришнинг ҳуқуқий асосларини қулайтириш, ишлаб чиқаришни техник ва технологик модернизация қилиш, ишлаб чиқаришга йўналтирилмаган ҳужжатларни қисқартириш, янги ва замонавий технологияларни жорий этишга қўмаклашиш сингари устувор вазифалар белгиланган. Қонунчиликимиздаги бу ангилликлар ушбу дастурий мақсад-вазифаларимиз ижросида муҳим ўрин тутаяди.

Даврон ОРИПОВ,
ЎЗМТДП фракцияси аъзоси

Ким эдигу ким бўлдик?

Президентимизнинг 2016 йил 2 июнидаги “Ўзбекистон Республикаси давлат мустақиллигининг йигирма беш йиллик байрамига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш тўғрисида”ги қарориди ушбу қут.тўғ.санани муносиб нишонлашга қаратилган дастурнинг устувор йўналишлари белгилаб берилди.

Улар орасида, жумладан, “юртимизнинг илгариги қолоқ, иқтисодийети бир ёқлама ривожланган, пахта яккахохимчилиги ҳалоқатли даражада авж олган аграр ўлкадан бугунги кунда изчил тараққий этиб бораётган замонавий индустриал мамлакатга айланганини чуқур тахлили асосда талқин қилиш” вазифаси ҳам кўрсатилган. Зеро, озодлик, мустақиллик, бугунги фаровон, тинч-осуда ҳаёт ўз-ўзидан пайдо бўлгани йўқ. Мамлакатимизда “Ўзал ва бетакоримсан, муқаддас Ватаним, жоним сенга фидо, Ўзбекистоним!” широри остида ўтказилаётган кўплаб учрашувлар, маданий-маърифий тадбирларда халқимизга, айниқса, ёшларимизга ана шу ҳаёт ҳақиқатини чуқурроқ аниқлашга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Юқоридаги сатрлар ва умуман бутун ҳужжатни синчиклаб мутолаа қилган кишининг, айниқса, истиқлолдан аввалги ва кейинги ҳаётни бевосита кўрган фуқароларимизнинг хотирасида қуйидаги сингари манзаралар жонланиши аниқ.

БИРИНЧИ МАНЗАРА
“Қизил Ўзбекистон” рўзномасининг 1948 йил, 7 декабрь сони саҳифаларидан ўқиймиз:
“Ўзбекистон ССР Прокуратурасида.

...Тошкент область, Юқори Чирчик районидидаги “III Интернационал” колхозининг бригада бошлиғи Хусанбой Сориёв йигим-терим вақтида пахтанинг нобуд бўлишига доим йўл қўйиб келган. Текшириш вақтида дала билан хирмон ўртасидаги йўлдан 51 килограмм пахта йиғиб олинди. Бундан ташқари чанокларда кўп пахта қолдириб кетилган. Халқ суди Хусанбой Сориёвни Жиноят кодексининг 166-моддасига мувофиқ 3 йил озодликдан маҳрум этишга ҳукм қилди.

... Самарқанд область, Пахтакор районидидаги Дзержинский номи колхозининг бригада бошлиғи Эшбўта Норбўтаев кўсаклари очилган бир ярим гектар пахта майдонида сув қўйиб юборган. Натижада, 125 килограмм пахта чириган. Норбўтаев 2 йил озодликдан маҳрум этишга ҳукм қилинди...”

Мана шу — қадр беш-олти пуд пахтачалик турмайдиган одамларнинг аксарияти кунни кеча урушдан қайтган, кунни кеча шу одамларни, шу юртини, шу ҳукуматни деб умрида қилмаган ишни қилган — одам ўлдириган, уй бўзган, ўликлар устидан ҳаётлаб ўтган, ўқ отган, ўқ еган. Мана шу — ўзи ҳимоя қилган юрти, ҳукумати эса уни ердан қикадиган, ўзи этиштирган, 51 кило тош босадиган ўсимликча кўрмаган. Пахта нобуд бўлмаслиги учун одам нобуд қилинган, бу нобуд қилинаётганлар ҳақида, элга намуна бўлсин, деб, рўзномаларда ҳафта оралатиб хабарлар бериб борилган.

Ўзбекистон ССР Прокуратурасининг айбонмо рўйхатини ўқишда давом этамиз:

“... Иштихон районидаги Сталин номи колхозининг хирмон қоровули Мавлон Раҳимов қўлида ёниб турган чироқни пахта устига тушириб юборган. Ёнгин натижасида 58 килограмм пахта қуйиб кетган. Халқ суди Раҳимовни бир йил озодликдан маҳрум этишга ҳукм қилди...” ва ҳоказо.

Агар Мавлон ака кечаси ширин уйқусини бузмай, хирмондан хабар олиб юрмаганида... йўқ, унда қоровул бундан ҳам қаттиқроқ жазоланар, “халқ душмани” адиби, балки, отувга ҳукми қилинади...

ИККИНЧИ МАНЗАРА
...Ўтган асрнинг 70-йиллари. Андижон. Шаҳар марказидан бор-йўғи бир чакирим ичкаридаги М.Калинин номи мактаб. Бир қаватли мактаб синфларининг хом гишдан урилган, шўр босган пастак деворлари кўҳна қабристонга туташ. Бир ҳафта-ўн кун оралатиб синфда ғўристондан ўтган илонлар пайдо бўлмаса, хонадан “урра” қочибга ўрганиб қолган болалар зерикиб қолишади.
“Финский” деб ном олган, қурилганидан буюн ёлчиб олов кўрмагани туфайли ўзининг ҳам “бадани” исимаган узун қора печка, нуқул оғзидан аччиқ тугун пуфлайвериши билан, уни ёқиб бўйнига юкланган нафақат қоровул, балки болалар муаллимларни ҳам безор қилган.

Кеч куз. Совуқ ёмғирдан шалаббо бўлган лой кўчалардан югун кийинган болалар судралиб мактабга келди. 8-синфда ўқийдиган бу болаларнинг у ойлик пахтадан қайтганига эндигина уч кун бўлган. Иккинчи соатда мактаб “завучи” ҳовлиқиб кириб, ҳаммага эълон қилади:

— Болалар, ҳозир обкомдан топшириқ келди, Ленин пойига йиғилар эканмиз. Шунинг учун ҳамма уй-уйига тарқайди-да, соат ўн иккида дурустроқ кийимларни кийиб, яна мактабга қайтади. Тушунарлими? “Дурустроқ кийимим йўқ” деган гаплар ҳозир ўтмайди. Тонинглар, ака-уканики бўлса ҳам эллаштиринглар. Мактабимизни шарманда қилмайлик тагин, ҳўпми?!

“Ленин пойи” — “обком” биноси рўпарасидаги “пролетариат доҳийси” ҳайкали жойлашган бетон майдон эди.

У пайтлар соябон дегани, жуда олифта одамлар билмаса, оддий халқ, инчунун, мактаб домласи-ю ўқувчининг тушига ҳам қирмайдиган матоҳ. Номига “пальто”, аслида юпка латта кийимдан сизиб ўтган ёмғир совуғи қорни очикқан рангпар болаларнинг этини жунжиктиради. Майдондаги йиминга келганимизга бир соатдан ортиқ вақт ўтган бўлса-да,

“ҳа” деганда бошланавермайди. Ниҳоят, аксарияти тепакал бошларига қора шляпа кийган беш-олти одам минбарда пайдо бўлади. “Ҳаммамиз учун ҳўрматли” бош қотиб Брежнев Андижон пахтакорлари режани бажаргани муносабати билан табрик телеграммаси йўллагани, бу областимиз тарихига олтин ҳарфлар билан ёзиладиган воқеа бўлиб қолиши тўғрисидаги кириш гаплар сўнг “тарихий телеграмма”нинг ўзи ўқиб берилади (албатта, “буюк оғамиз” тилида!).
Ундан кейин радио ва телевизор тилидан тушмайдиган сийқа гаплар, оғзини йиртгулик қилиб айтиладиган ҳамду санолар. “Оқ олтин”ни олтин кўллар яратди”, дея ўзбекни “қарздор қилиб қўйган” бароққош раҳбарнинг вилоят аҳлига жўнатган номаси учун юқиниб миннатдорлик изхор этиш пойгаси. (Кейинчалик талабаликнинг илк санаси — 1982 йил сентябрида бошланиб то 26 декабригача давом этган “пахта fronti” пайти ошқозон яраси очилиб кетган 18 яшар курсдош қизини Оқолтин туман шифохонасига олиб борганда, унинг пештоқидидаги қип-қизил матога рессом ёзган ўша шiorга яна кўзим тушганди: “Оқ олтин”ни олтин кўллар яратди!”... (ўшанда, рессом чиндан саводсизмиди ё қўтми — ҳануз билмайман).
Ниҳоят, бирор одамга бир тийинлик фойдаси ҳам, бир қатим алоқаси ҳам бўлмаган совуқ митинг якунига етади. Биз, 8-синф ўқувчилари худди бошқалар сингари ичимизда сўкиниб, яна пойи пиёда, совуқ ёмғир остида уйга қайтамиз...

УЧИНЧИ МАНЗАРА
2015 йилнинг 19 апрель кунни, кечки пайт. Сизга тафсилотини етказмоқчи бўлганимиз бу таъсирли суҳбат азим Самарқанднинг сеҳрли Регистон майдонидаги уч буюк обида зиёрати пайтида кечди. Ун чоғли андижонлик онахонлар кундузи шаҳарнинг муборак қадамжоларини таово қилишиб, кечки Самарқанднинг новот таъмили хавосидан нафас олмақ учун яна Регистон майдонида келишган экан. Уларнинг таасуротлари, бири биридан қуюқ дуоларини эшитган ҳар қандай киши тўлқинланмай йўл қўйди. Айниқса, 70 ёшдан ошган Кимсаной ая гапирётганида, на-да биз, балки атрофдан ўтиб кетаётган йўловчилар ҳам беихтиёр тўхтаб, жон қулогини бериб тинглашди:

— Айтганимдай, бугун кундузи, Худога шукри, кичик ҳаж — Имом Бухорий ҳазратлари қадамжосини зиёрат қилиш насиб этди. Катта ҳажга ҳам навбатим келиб қолган экан, қиёнда янги паспорт олиш учун бордим. Ойнакнинг ортида ўтирган бир укам билан бир қизим: “Ая, олдин бош бармогингни, кейин қолган бармоқларингни ана шу чироқ ёниб турган ойнакни устига қўйинг” дейишди. Айтганларини қилдим. Кейин... Қараб турсам, икковлари бир компьютернинг экранига, бир менга тикилишиб, ҳайрон бўлишарди. “Ҳа, болаларим, тинчликми?” деб сўрабман денг. Улар “ая, бармоқларингизга нима қилган?” деб сўрайди, қизига. Мен “хе-е, нима қилгити?” десам, “бармоқларингизда деярли из йўқ-ку? Манави хорижнинг ускунаси

ҳам кўрсатмаяпти-ю!” дейишса бўладими...

Аввалига ўзим ҳам ҳайрон бўлдим. Кейин қўлимни, бармоқларимни кўларимга ақин олиб келиб, гап нимадалигини билдим. Бояғи қиз ва йигитга қараб, томоғимга йиғи тикилиб шуларни айтдим:

— Болаларим, бу кўларимни, бармоқларим изини... улар нима бўпти, мен бечоранинг болалигим-у ёшлик даврларимни советнинг сиёсати, бизга ўтказган зугуми еб битирган. Исмимдан билиб турган бўлсангиз керак, мендан олдин туғилган ака-опаларим бири қизамикдан, бири сувчечакдан ўлиб кетаверишган экан. Мендан ҳам айрилиб қолишдан қўрққан ота-онам, кўз тегмасин учун, Кимсаной деб от қўйишган. Хуллас, Оллоҳдан тилаб олинган арзанда қиз бўлмайин, 12 ёшимдан Қўрғонтепанинг “Савай” совхози даласига ишга чиқиб кетганман. Ўзимдан оғир кетимни қўлимга тутқазилган. Шу-шу, қиш ичи шўр юв, баҳорда чигит эк, ўқариқ қавла, тут қаллақлаб пилла боқ, офтоб тағида яғана қил, қолиқ қил, чеканка қил, кечаси пахта суғор, уч-тўрт ой — кишининг чилласигача пахта тер, кўрак йил, очилмай қотган кўсакларни тош билан ёриб, ичиданги музлаб қолган толасини чуви, ғўза-

поя йиғиштри...

Уйга келиб бир амаллаб оби ёвгон пишир, кечаси кир юв, рўзгорнинг бир чеккасини ёпармикан, деб томорқада ҳам тупроққа белан... Ана шу меҳнатлар пайти бу кўлар, бу бармоқлар неча марта шилиниб, ёрилиб, қонаб, қадок боғлаб кетган-ки, шунча йил ичи уларда из қолмаган бўлса қолмагандир-да, болаларим... — дедим.

Кимсаной аянинг шўро даврида бошидан кечган бу ва бошқа аламли кунлари тўғрисидаги ҳикояларини тинглар эканман, ўзим ҳам гувоҳи бўлганим хўрликлар кўз олдимда қайта гавдаланган. Мана шу Кимсаной аялар — минглар, миллионлар меҳнати эвазига қарий олти миллион тонна пахта етиштирган, нафақат пахта, балки пилла, тилла, нефть ва газ, қорақўл тери-ю қишлоқ ҳўжалиги маҳсулотларининг ўнлаб турли пайдар-пай жўнатиб турган республика халқини айнан шу собиқ тузум доҳийлари бутун дунёга “ўғри, текинхўр, порахўр” деб овоза қилмадимми?

Агар булар иқтисодий зулм, моддий-молиявий талов манзаралари бўлса, она халқимиз руҳиятини, руҳониятини, маданияти ва маънавиятини горақ қилишга қаратилган ҳаракатларнинг ҳадди-чегараси бўлдими? Эслайверсанг, хотиранг кўзгусида бунақа нурсиз манзаралар сон-саноксиз балқиб чиқаверади. Бу манзараларда кўнгилни хира қиладиган ҳамма нарса топилади-ю, қадр-қиммат деганлари анқога шафе...

ТЎРТИНЧИ МАНЗАРА
Бугунги кунда миллий истиқлол мамлакатнинг ҳар бир фуқароси ва бутун эл учун мустақкам таянч экани эътироф этилмоқда. Хўш, шўро замонида “Ўзбекистон ССР” деган ном остида иш кўрган давлат ўз халқига қанчалик таянч бўла олди, умуман, таянч бўлиши лозимлигини ўйлади-ми у, агар ўйлаган бўлса, унинг таянч бўлишига йўл қўйдиларми?

Бу ўринда биргина “пахта иши”, “ўзбеклар иши” кампанияларини эслаш, фуқаросига таянч бўлмаққа қасам ичган давлатнинг амалдаги қилимишларини эслатишнинг ўзи кифоя.

Йил — ўн икки ой далада умри ўтган, “марказ” зугумига қўра ҳар йили миллионлаб тонна пахтани сув-текин етиштириб бериб, ўзи қафални кунин олти метр сурпга зор бўлган жафоклаш халқ бўйнига бир гуруҳ қаллоблар “порахўр”, “текинхўр”, “ўғри” деган маломат илганида бу халққа таянч бўладиган, уни ҳимоя қиладиган давлат ўртага тушдими? Президентимизнинг “Ўзбекистон мустақиллиққа эришиш оstonасида” китобини ўқисак, бунинг айнан тескариси бўлганини — республиканинг “марказ”га ёқиб илминдиган бошқа ни ўйламаган айрим собиқ раҳбарлари бу “фoш этиш” жараёнига яна қўшимча қушлар — “адолат посбонлари”ни юборилишини ўзлари сўраганларининг гувоҳи бўламиз.

Ўзбек дунё сахнасида кеча ё бугун пайдо бўлган халқ эмас. Унинг инсоният таамалдунига сабаб бўлган таянч жаҳбалар ривожига қўшган буюк ҳиссасини тарихнинг қўҳна китобидадан ўчириб, чизиб ташлашининг иложи йўқ. Бироқ шўро даври мафкурачилари тазйиқи остида иш кўрган

илм, тарғибот-ташвиқот машинаси бу халқни азалдан хурофот ва жаҳолат ботқоғига ботган, интеллектуал ривожини ибтидоий даражадан қўтарилмаган оми элат сифатида тақдими этар, у фақат шўровий инқилоб туфайлигина оддий савод ва маданиятнинг бошланғич шакллариин ўрганиш-ўзлаштириш имкониятига эга бўлганини ҳеч бир ҳижолатсиз, юзсизларча юзига солаверарди. Бунинг баробарида бемисл илмий меросимиз, ҳам моддий, ҳам номоддий маданий мулкимиз онгли тарзда етти қават ер остига қўмилир, тарих исталганча сохталаштириллар, миллий тафаккур ривожининг барча йўллари тўсиб ташланарди.

У замоналар миллатнинг болалари ўзининг буюк Соҳибқирон бобосини “қонхўр” қиёфасида ёдига муҳрласа, меҳнаткаш отасига хиёнат қилган калта иштонли пионери “қахрамон” бўлиб, унинг сурати қаршисида ўшандай бўлмаққа қасам ичар эди...

Ватандан, халқдан, миллатдан ифтихор этиш мумкинми эди? Тафаккури чанқоқ фарзандлари пайдар-пай қатагон этилган, муқаддас саждагоҳлари пайтаваси қуртлаган “қизил аскар”нинг отагачи охир қилинган, Наврўзий сумалаги тўла қозони

тупроққа ағдарилган, отасига жано-за ўқитгани учун ҳайфсан олган инсон бундай давлатдан ифтихор ҳиссини туйиши мумкинми эди?...

Яна ўша гап: эслайверсанг, хотиранг кўзгусида бунақа нурсиз манзаралар сон-саноксиз балқиб чиқаверади. Бу каби дардли, фазйсиз, тароватсиз манзараларни эсларканмиз, истиқлол туфайли ўз тақдиримизни ўзимиз белгилашдек буюк бахтга эришганимиздан қувончга тўламыз. Мамлакатимизда олиб берилаётган инсон шаъни, қадр-қиммати азиз қўрилган, инсонларвар сиёсат айнан бизга, келажагимизга дахлдор эканидан гурурланамиз.

МУСТАҚИЛЛИК — ЭНГ УЛУҒ ҚАДРИЯТ

Айни палла бундай эзгин хотиранга берилиш мавриди эмасдек, бу ишга ортиқча иштиёқ ҳам йўқдек. Бироқ бугунги куннинг қадрини билиш, истиқлол аталмиш улўф қадриятнинг аҳамиятини аниқлаш учун ҳам яқин ўтган кунларни эслаб турмоқ, мустақиллик йиллари туғилиб воғга етган авлодга ўша давр сиёсатидан сизган хўрликни сездирмоқ эҳтиёжи бизни шунга ундайди.

Қадрият, дедик. Бу тушунчага берилган энг батафсил ва кенг қамровли таърифи Юртбошимизнинг “Охсак маънавият — енгилмас куч” асаридан топамиз:

“Биз тарих синовларидан ўтган, миллий манфаатларимиз, бугунги ва эртанги орзу-интилишларимизга, тараққиёт талабларига тўла жавоб берадиган, йиллар ўтгани сари қадр ортиб борадиган гоя ва тушунчаларни қадрият деб биламиз”.

Мана шу таърифдан келиб чиқиб, 1991 йил 31 августда эълон қилинган миллий мустақилликдек улкан тарихий ҳодисага ёндашадиган бўлсак, жуда кўп нарса ойдинлашди. Дарҳақиқат,

Мустақиллик — бу миллатимиз, халқимиз қалбидини тўрида, ёвлар нгоҳидан пинҳон асралган, гард юқтирилмаган, тарихнинг, айниқса, кейинги 130 йиллик истибод даврининг не-не ёвуз ҳамалари, тўфонларидан омон олиб ўтилган буюк орзуси, миллий ниёти эди.

Мустақиллик — бу миллий манфаатларимизга тўла жавоб берадиган, ўша манфаатларимизни бутун дунё микёсида ҳимоя қиладиган, бошқа мамлакатлар ва халқларнинг у билан ҳисоблашини таъминлайдиган олми ҳуқуқ, ўзлик ҳужжатирид.

Мустақиллик — бу бугунги ва эртанги орзу-интилишларимизга қанот бағишлайдиган, бугунимизнинг фаровон, эртанги кунимизнинг ёруғ бўлиши, келажаги буюк давлатни барпо этиш йўлидаги барча интилишимизга илҳом берадиган ўлмас ғоядир.

Мустақиллик — бу глобал микёсларда кечаётган замонавий тараққиётдан ортда қолмаслик, ақсинча, унинг олд жаҳбаларига чиқиб бориш, шавкатли ўтмишимизнинг зафарли даврларидаги сингари жаҳон таамалдунининг қарвонбошилари саъфига қўшилишга далда берадиган куч ва қувват манбаи, халқ шижоатиинг туганмас чашмасидир.

Мустақиллик — бу йиллар, асрлар ўтгани сари қадри ва қиммати

мунтазам ортиб борадиган, дунёдаги бирор бойликка алмашиб бўлмайдиган, авлодлардан авлодларга энг улкан, энг ноёб, бебаҳо мерос сифатида замоналар оша ўтиб борадиган олий қадрият, халқ ва мамлакатнинг излай-излай топгани энг улўф тарихий неъматдир.

Истиқлол йилларида эришилган улкан ютўқ ва самаралар, эртанги кун учун белгиланган эзгу вазифа ҳамда марраларни кўз олдимизга келтирар эканмиз, миллий мустақиллик бундан 40 йил аввал 8-синфда ўқиган, кеч кузнинг рутубатли кунда тик оёқда совқотиб турганча, ўзига ҳам, юртига ҳам етти ёт бегона кимсанинг бир парча қозоғга битиб юборган, ҳозир тарих ахлатхонасига иргитиб ташланган “табриги”ни эшитишга мажбур бўлган боланинг бугунги тенгдоши учун, унинг бобо ва бувиси, ота-онаси, ака-укаси ва опасингиллари учун қанча рўшнолик, фаровонлик, қадр-қиммат ва ифтихор бахш этганини юракдан эътироф этамиз. Шу йўлда тинимсиз ва ихлос ила ишлаш, изланиш, ижод қилиш турмушимизнинг янада обод, юртимизнинг янада файзли, мустақиллигимизнинг янада мустақкам бўлишига хизмат қилажак.

ИНСОН ҚАДР ТОПДИ

Мақола давомида бир қисм тафсилотинигина эслаганимиздек, халқимиз бир асрдан зиёд вақт мобайнида мустамлака шароитида, адолатсизлик, зуравонлик исканжасида яшади. Бу йиллар давомида қанчадан-қанча одамлар жисмоний ва маънавий азобларни бошидан кечирди. Бениҳоя оғир ва қалтис шароитда юрт бошига келган Ислмо Каримов жафокаш халқнинг бутун дарду қулфатини ўзиники деб билиб, уни бу балолардан қутқаришнинг энг оқилона, энг тўғри йўллариин белгилди. Истиқлол сари бошланган бу тарихий юришга бош-қош бўлди. Бунинг қўпдан-қўп ҳаётий исботини “Ўзбекистон мустақиллиққа эришиш оstonасида” китобида кўрамыз. Ва бу китобдан ўша тарихий юришининг бош омили — энг муҳим инсоний туйғуни, фазилатини илғаймиз: **“Халқимиз бошига тушган бу ташвишларни чуқур ҳис қилиш, уларни бартараф этиш нақадар мураккаб ва зарур эканини аниқламоқ учун кўп нарса керак эмас — безовта юрак керак, очик кўз керак”.**

Юқоридида айтилганидек, ҳали шўролар давлати кучда бўлган, у Тошкентда кечаётган воқеалар, айтилаётган ҳар бир гапга кўз-қулоқ бўлиб турган, мафқуравий машинаси халқимиз бошига янги-янги туҳмат ва бўҳтонлар ёғдираётган ўта қалтис бир пайтда илк бор Президент лавозимига сайланган Ислмо Каримов ўзининг тарихий нутқи пировардида улўф ниётларини дадил ва ошқора айтган, она халқининг ҳуқуқий мартабасини ўз жойига қўйган эди. Мамлакатимиз раҳбари ўз нутқида **Президент лавозимини ўзининг халқ олдидаги, республика олдидаги бурчим, масъулиятим деб ҳисоблашимга ва жонажон Ўзбекистонимизнинг, буюк халқимизнинг янада фаровон ҳаёти учун бор кучимни сарфлайман, деб ишонтиришга руҳсат бергайсизлар**, дея таъкидлайди.

Бундан роппа-роса 26 йил аввал илгари сурилган бу эзгу гоғлар халқимиз ҳаётида тўла-тўқис ўз тасдиғини топганини нафақат миллионлаб юртдошларимиз, балки дунёнинг энг нуфузли сиёсий етакчилари, кўпдан-кўп синчков экспертлари самимий эътироф этаётгани ҳам тарихий ҳақиқатдир. Бугун Президентимиз Ислмо Каримовнинг **“Мустақилликнинг олий максади — ўзбек халқининг иззатини жойига қўйиш”** экани борасидаги фикри ҳаётимизда ўз ифодасини топмоқда. Мамлакатимизда яшаётган ҳар бир инсон, унинг қадр-қиммати, шарафи бебаҳо қадрият сифатида эъзозланмоқда. Бинобарин, юз йиллар давомида эзлиб, таланиб, шаъни-шавкати, миллий ғурури топталиб келган элни БУЮК ХАЛҚ дея мардона аташ, унинг қаддини ҳар жиҳатдан, шу улўф сифатга монанд тиклашдек машаққатли ишга бутун умрини бағишлаш — фақат буюк сиёсий арбобларнинггина қўлидан келадиган улкан тарихий жасоратдир!

Раҳмон ҚўЧҚОР,
ТДЮУ доценти,
филология фанлари номзоди

Нигоҳ 5
Абитуриент — 2016
Хужжатлар онлайн тарзда топширилмоқда

Жорий йилдан Тошкент ахборот технологиялари университетига ҳужжат ва аризаларни онлайн тарзда топшириш имконияти пайдо бўлди.

Бу ҳақда 7 июль кунин университетда оммавий ахборот воситалари вакиллари учун ташкил этилган пресс-турда маълум қилинди.

Тадбир мамлакатимизда амалга оширилаётган ахборот-коммуникация технологияларини ривожлантириш, ёшларга жаҳон таълим стандартлари даражасида билим бериш ва соҳада юқори малакали кадрларни тайёрлаш борасида университетда амалга оширилаётган ишлар, янги 2016-2017 ўқув йили учун давом этаётган қабул жараёнлари билан кенг жамоатчиликни таништириш мақсадида ташкил этилди. Журналистлар пресс-тур давомида таълим масканида мутахассислар тайёрлаш борасида яратилган шароитлар ва абитурientлардан ҳужжат қабул қилиш тартиблари билан яқиндан танишиш имконига эга бўлишди.

Тошкент ахборот технологиялари университети — Марказий Осиёда яғона бўлган ноёб ва кенг қамровли ўқув базасига эга таълим муассасаси. Университетнинг Самарқанд, Фарғона, Нукус, Қарши ва Урганч шаҳарларидаги филиалларида ҳам етук мутахассислар тайёрланмоқда. Жумладан, сўнгги йилларда иқтисодиётимизнинг турли соҳалари учун малакали кадрларни тайёрлаш тизимини яхшилаш мақсадида дастурий ва компьютер инжиниринги, телекоммуникация технологиялари каби йўналишлари оmmалашмоқда. Бу йилдан бошлаб университетда магистратуранинг янги икки — “Ахборот хавфсизлиги” ҳамда “Электрон тижорат” йўналиши бўйича мутахассислар тайёрланади.

— Олий ўқув юртида абитурientлар учун шароит ва қулайликлар яратиш борасида йилдан йилга турли янгиликлар жорий этилмоқда, — дейди университет ректори, техника фанлари доктори Ўткир Ҳамдамов. — Бу борада Президентимизнинг шу йил 26 майдаги “2016-2017 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилиш тўғрисида”ги қарори муҳим дастуриалмад бўлиб хизмат қилаётир. Бу йил университетимизга 1385 талаба қабул қилиниши режалаштирилган. Таълим муассасамизда абитурientлар учун ташкил этилган ахборот баннерлари ва катта LED-экранларда барча зарур ахборот — ҳар бир йўналиш учун ажратилган квоталар, тақдим этилган аризалар сонини мониторинг қилиш, кириш имтихонлари ўтказиладиган жойлар ҳақида маълумот, олий ўқув юрти худудидаги объектлар номи ёзилган харита ва бошқа маълумотлар билан танишиш мумкин.

Бундан ташқари, жорий йилдан бошлаб, ҳужжатлар ҳамда аризаларни онлайн тарзда қабул қилиш бошланган. Ҳужжатларни масофадан топширишни истаган абитурientлар учун Ягона интерактив давлат хизматлари порталида “Тошкент ахборот технологиялари университети бакалавриятига ҳужжатларни электрон шаклда топшириш” электрон хизмати ишга туширилди. Ушбу хизмат ёрдамида абитурient олийгоҳга кириш учун зарур ҳужжатларни Интернет орқали қабул комиссиясига юбориши мумкин. Аммо бунинг учун абитурient ўз электрон имзосига эга бўлиши талаб этилади. Аризаларни университет расмий сайти орқали онлайн топшириш учун эса таълим муассасаси худудида бепул Wi-Fi тизими ашариб турибди. Бу, ўз навбатида, абитурient ва ота-оналарнинг вақтини тежашга хизмат қилмоқда. Айни пайтда онлайн хизматдан мингдан ортиқ абитурient фойдаланди.

Пресс-тур давомида журналистлар университетида янги ўқув йили бошланишидан олдин ўқитувчилар учун ташкил этилган малака ошириш курслари билан ҳам яқиндан танишдилар. Бу ерда Сунгшил университети (Жанубий Корея) профессорлари маъруза қилмоқда. Малака ошириш курслари 6 фандан иборат бўлиб, компьютер инжиниринг, дастурий инжиниринг, телекоммуникация технологиялари ва АКТ соҳасида иқтисодиёт ва менежмент йўналишларини қамраб олган.

Тадбир давомида журналистлар ўзларини қизиқтирган саволларга атрофлича жавоб олдилар.

Аҳмад ЮСУПОВ,
“Milliy tiklanish” мухбири

Таълим

Тошга ўйилган нақш

Мамлакатимизда таълим тизимини ислох этиш борасидаги сайёҳаракатларда ўқитишни сифат ва мазмун жиҳатидан юксалтиришга алоҳида эътибор қаратишмоқда. Бугун фарзандларимиз мактабга-ча ёзиш-чиқишдан ташқари, инглиз, рус ва бошқа тилларда ҳам керакли маълумотларга эга бўлмоқда. Бу эса мактаб фанларини яхши ўзлаштиришлари учун энгиллик яратёттир.

Бухоро шаҳридаги 35-умумий ўрта таълим мактабиди ҳам фарзандларимизни маънан ва жисмонан соғлом, етук улғайишлари учун барча шaroит яратилган. Бугун мактабда 1637 бола таълим олаётган бўлса, улардан 857 нафари бошланғич синф ўқувчилари. Маълумки, болага ёшлигидан пухта таълим-тарбия берилса, у келажакда, албатта, билимли ва комил инсон бўлиб вояга етди. Айтиш кераки, бужараёнда бошланғич синф ўқитувчилари зиммасига ҳам катта масъулият тушади.

Бунда эса ўқитувчи ҳар бир фанни бола кўнглига олиб кирмоғи лозим. Дарс вақт бирлигидида ўқитувчи ва ўқувчилар фаолиятини асос этирувчи таълим-тарбиянинг ташкилий қисми эканлигини назарда тутсақ, унинг мазмунли ва сифатли ўтиши, энг муҳими эса, ўқувчининг дарсини ўзлаштириши кўп жиҳатдан ўқитувчининг билими билан бирга маҳоратига ҳам боғлиқ. Гап маҳорат ҳақида кетар экан, бугунги теҳзор давр ўқитувчилар олдига ҳам жуда катта вазибаларни қўётганини қайд этиш лозим. Яъни, фаолиятимиздан келиб

чикиб айтидиган бўлсак, ҳозирги давр мураббийси илғор педагогик маҳоратга эга, замонавий дарс ўтиш методикасини мукамал эгаллаган, шунингдек, ахборот-коммуникация технологиялардан яхши хабардор бўлиши керак. Бу — давр тақозоси, янги замон ёшларининг ҳаётий талабидир.

Ўқитувчиларимиз учун мактабда барча ўқув-техникавий шaroит мавжуд. Масалан, биргина инглиз тили дарсини олайлик. Президентимизнинг 2012 йил 10 декабрдаги "Чет тилларни ўрганиш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарори ёш авлодга хорижий тилларни ўргатиш тизимини сифат ва мазмун жиҳатидан янги босқичга кўтаришда муҳим дастуриламал бўлмоқда.

Хорижий тилларни билиш жаҳон маданияти ютуқлари ва ахборот ресурсларидан самарали фойдаланиш имконини беради, халқаро мулоқотга кенг йўл очади. Мактабимизда ҳам чет тилларни ўрганиш тизимини такомиллаштириш, ўқитишнинг замонавий интерфаол усулларидан кенг фойдаланишга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

1-4 синф чет тиллари кабинетлари ноутбук, проектор, овоз кучайтиргич, TV-тюнер, маркерли доска ва техник воситалар билан таъминланган. Шунингдек, янги ўқув дастурлари ҳамда инглиз тилидан "Kids'

English", немис тилидан "Deutsch macht spab" ва француз тилидан "Hirondelle" дарслик мажмуалари ҳамда 1-2-синфлар учун дарслик, ўқув китоби, машқ дафтари, мультимедиа иловалари эгаимиз.

Тажрибали ўқитувчиларнинг иш усули оммалаштирилиб, янги педагогик технологиялар кенг қўлланилаётгани ўқувчиларнинг чет тилларни ўзлаштириш даражасини оширмоқда. Бу эса ўқувчиларнинг билим савияси юксалишида муҳим аҳамиятга эга. Масалан, 1-синф ўқувчилари ўтган йилларда чет тилларида 150 сўзни ўрганган бўлса, 2-синфлардаги ўқувчилар ўқиш, ёзиш ва ўқиган матнлар бўйича чет тилида мулоқотда бўлишнинг дастлабки даражасини яхши ўзлаштирганини кўрсатмоқда.

Мактаб ўқувчилари учун дарсдан ташқари тўғараклар ҳам муҳим ўрин тутди. Бу тўғаракларга эса бошланғич синф ўқувчиларининг ҳам кенг

жалб этилиши қўтилган натижаларни беради. Ёшларнинг замонавий билим ва касб-ҳунарларни пухта эгаллаши учун барча шароитларни яратиш, аиниқса, қизларни умумий ўрта, ўрта махсус, касб-ҳунар таълими билан тўла қамраб олиш, уларнинг саломатлигини асраш, одоб-ахлоқ меъёрлари ва миллий қадриятларимизга ҳурмат руҳида тарбиялашда "Ораста қизлар" тўғараклари фаолияти муҳим аҳамият касб этаёттир.

Мазкур тўғаракка қамраб олинган мактабимиз қизлари уларнинг фаолиятини қўллаб-қувватлаш ва рағбатлантириш мақсадида ўтказилаётган "Ораста

қизлар" танловининг шаҳар ва вилоят босқичларида фаол қатнашиб, билим ва тажрибаларини синовдан ўтказмоқда. Шунингдек, "Қизқарлик математика", "Ўқуқий саводхонлик" тўғараклари ҳам ўқувчиларимиз фаол қатнашиб келмоқда.

Ўғил-қизларнинг илк мактаб давриданок мана шундай йўналтирилган ҳолда таълим-тарбия олишлари, уларнинг келажакда юксак марраларни забт этишда асосий манба ҳисобланади. Зеро, Президентимиз айтганидек, фарзандларимиз биздан кўра кучли, билимли, доно ва албатта, бахтли бўлишлари шарт. Уларни комил инсонлар этиб вояга етказиш, бахти ва камоли учун давлатимиз ҳеч нарсани аямаётган экан, бу эзгу ишларга муносиб ҳисса қўиш барча-мизнинг муқаддас вазифамиздир.

Феруза ҲАҚБЕРДИЕВА,
Бухоро шаҳридаги 35-умумий ўрта таълим мактаби бошланғич синф ўқитувчиси

Танлов

Ватан мадҳи ёшлар ижросида

Ўзбекистон давлат консерваториясида Ватанимиз мустақиллигининг 25 йиллигига бағишлаб ташкил этилган "Ягонасан, муқаддас Ватан!" республика кўрик-танловининг олий ўқув масканлари ўртасидида босқичи бўлиб ўтди.

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги томонидан ўтказилган мазкур танловда унинг худудий босқичларида голиб бўлган ижодий жамоалар, олий ўқув юртларининг профессор-ўқитувчилари, маънавият тарғиботчилари, талабалар иштирок этди.

Ўзбекистон Бастакорлар уюшмаси раисининг ўринбосари, танлов ҳакамлар ҳайъати раиси Х. Раҳимов ва бошқалар Президентимиз Ислон

Каримов раҳнамолигида мамлакатимизда ёш авлод маънавиятини юксалтириш, улар қалби ва онига Ватанга муҳаббат, миллий истиқлол гоғларига садоқат, юрт тақдир учун дахлдорлик, фидоилик туйғуларини мустаҳкам қарор топтиришга доимий эътибор қаратилаётганини тасдиқлади. "Ягонасан, муқаддас Ватан!" танловининг олий таълим даргоҳлари ўртасидидаги босқичи ҳам кўтаринки руҳда, байрамона кайфиятда ўтди. Илк босқич факультетлараро ўтказилиб, унда 420 дан ортиқ жамоа таркибиди 9150 дан зиёд талаба-ёш иштирок этди.

— Ватан ҳақида қўшиқ куйлаш ижрочидан катта масъулият, жиддий ёндашувни талаб этади, —

дейди Қарши давлат университети талабаси Малика Ҳамроева. — Бу танловга тайёргарлик жараёнида бугунги тинч ва осийишта ҳаётимиз, мусоффо осмонимиз, кун сайин чирой очиб бораётган Ватанимизнинг қадрига етиш, қалбда мудом шукроналик, садоқат, тугилиб ўсган диёримизга муносиблик туйғуси билан яшаш чин фарзандлик бурчимиз эканини яна бир қарра англадик.

Танловда қўшиқларнинг матни, ижро маҳорати, саҳна маданиятига асосий эътибор қаратилди. Самарқанд давлат университетининг "Гулдаста" хор жамоаси "Ватан" қўшиғи учун, Қарши давлат университети талабалари Хуршид Ҳалимов ҳамда Малика Ҳамроева "Шукрона" қўшиғи учун биринчи ўринга лойиқ топилди. Голиблар танловнинг мамлакат босқичида қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритди.

Назokat Усмонова,
ЎЗА

Таътил

Президентимиз раҳнамолигида навқирон авлоднинг жисмонан соғлом, маънан етук инсонлар бўлиб улғайиши, ўқиб-изланиши, истеъдодини юзга чиқариши учун қўлай шароитлар яратилаётгани юксак самаралар бермоқда. Бу жараёнда ёшларнинг бўш вақтини, хусусан, ёзи таълини ҳар томонлама мазмунли ўтказишнинг таъминлаш — доимий эътиборда.

Бахтли болалик завқи

Мамлакатимизнинг барча худудларида бўлгани каби Самарқанд вилояти ҳам болажонларнинг ёзи таътил вақтида қизиқарли ва мароқли дам олишини ташкил этиш бўйича кенг қўламли ишлар амалга оширилмоқда. Ҳар бир болага алоҳида меҳр-эътибор кўрсатилмоқда.

Самарқанд вилоят халқ таълими бошқармасидан маълум қилишларича, вилоятнинг сўлим масканларида жойлашган соғломлаштириш оромгоҳлари, шунингдек, мактаблар ва бошқа ўқув муассасалари қошида ташкил этилган кундузги оромгоҳлар ўғил-қизлар ихтиёрида. Жорий йил ёз мавсумида фаолият кўрсатадиган 55 кундузги болалар оромгоҳида 7-13 ёшли 11 минг 500 дан зиёд ўғил-қиз дам олади. Кундузги болалар оромгоҳлари ташкил этиладиган мактаблар санитария-гигиена талабларига жавоб бериши, уларнинг моддий-техник базаси ва ёнгин хавфсизлиги таъминлангани ҳисобга олинган ҳолда таллаб олинди.

Каттақўрғон туманидаги 17-умумтаълим мактаби ана шундай масканлардан биридир. Мактаб қошида "Бинафша" оромгоҳи ташкил этилди.

— Мамлакатимизда ёш авлоднинг ҳар томонлама баркамол улғайиши йўлида амалга оширилаётган ислохотлар юксак самаралар бермоқда, — дейди мактаб директори Ҳақиқат Ҳамроева. — Ўқувчиларнинг бўш вақтини мазмунли ўтказишга хизмат қилаётган кундузги болалар оромгоҳлари фаолияти ҳам бу борада муҳим аҳамият касб этади. Бу ерда болаларнинг мароқли ҳордиқ чиқариши учун барча шароит яратилди, турли ўйин ва тўғарак хоналари жиҳозланиб, ободонлаштириш ишлари олиб борилди. Жорий йилда оромгоҳимизда 200дан зиёд ўғил-қиз дам олади.

Тузилган тадбирлар режасига мувофиқ музейлар, истироҳат боғлари, тарихий қадимжоларга саёҳат уюштириш кўзда тутилган. Шунингдек, турли танловлар, спорт мусобақалари ҳам ўтказилади. Шахмат-шашка, рақс, дизайн, волейбол, футбол, стол тенниси каби тўғараклар ишлаб турибди.

Оромгоҳда ёшларни ватанпарварлик руҳида тарбиялашга қаратилган махсус дастур асосида олиб борилаётган тарбиявий ишлар дам олувчиларга манзур бўлмоқда. "Мустақиллик — меннинг тақдиримда", "Болалигим — пошлолигим", "Мен севган эртақ қаҳрамонлари" каби маданий-маърифий тадбирлар, "Кувноқ стартлар", "Оромгоҳ чемпионолари", "Ким эпчил-у, ким чаққон" спорт мусобақалари завқли кечмоқда.

— Билимимиз янада мустаҳкамланиши ва жисмонан чиниқишимиз учун бу ерда барча шароит яратилган, — дейди мактабнинг 4-синф ўқувчиси Сунатилло Зуфаров. — Тўғараклар мунтазам ишлаб турибди. Мен футбол ва ҳунармандчилик тўғарига қатнашаман. Устозларимиз бизга ҳунар сирларини кўнл билан ўргатади. Бу ердаги замонавий шароит ва имкониятлар боис ҳар бир кунимиз қизиқарли ўтмоқда.

Т. АбЗАМ,
"Milliy tiklanish" мухбири

Миллий гурур

Орзулари ушалаётган Фарҳод

< Давоми.

Бошланиши 1-бетда.

Бугун катта ҳаётга дадил кириб келаётган мустақиллик фарзандлари — халқимиз орзу қилган баркамол авлод вакиллари. Улар ўз танлаган соҳалари бўйича мукамал билим олиб, замонавий ахборот технологияларини пухта ўзлаштирмоқда, хорижий тилларни яхши билиди. Энг муҳими, билимли, юксак маънавиятли ва жисмонан соғлом.

...2016 йил 25 июнь — 2 июль кунлари Тбилиси шаҳрида дунёнинг 47 давлатидан 250 дан зиёд йигирма ёшгача бўлган оғир атлетикачилар ўртасида жаҳон чемпионати бўлиб ўтди. Унда иштирок этган терма жамоамиз аъзолари битта олтин, учтадан кумуш ва бронза медаль билан тақдирланди. Фарҳод Собиров шохсупанинг энг юқори поғонасига кўтарилди.

Спортчилар оиласида улғайган Фарҳод болалигидаёқ дадасига ҳавас қилар, ҳатто мадҳияни радиога эшитса ҳам қўлини кўксига қўйиб, онасидан "спортчиларга ўхшадимми?" деб сўради. Ҳавас мақсадга, мақсад эса жаҳон аренасига олиб чиқадиган йўлга туташди.

— Халқимиз азал-азалдан ўзининг мард полвонлари, алп келбатли пахлавонлари билан етти иклимга донг таратган, — дейди спортчи. — Юртимизда байрамлар, халқ сайиллари ҳеч қачон кураш, арқон тортиш, тош кўтариш каби миллий халқ ўйинларисиз ўтмаган. Дадам билан ана шундай томошаларда иштирок этганимдаёқ, оғир атлетикага ҳавас уйғонганди. Хива оғир атлетика мактаби ва Урганч олимпия заҳиралари коллежидида олган сабоқларим ирододини чиниқтирди. 2014 йили Хитойнинг Нанкин шаҳрида ўтказилган II ўсмирлар ёзи Олимпиадасида 94 килограммгача бўлган атлетлар баҳсида иккикураш якуни бўйича 373 килограмм натажини қайд этиб, кумуш медаль совриндори бўлдим. Ниятим — олтин медаль эди. У ҳам насиб этди. Бу эса менга Урганч давлат университетига имтиёзли равишда ўқишга кириш имконини берди. Мен каби ёш спортчиларнинг муваффақиятлари замирида Президентимиз раҳнамолигида ёшларнинг ўз истеъдодини рўёбга чиқариши учун яратилаётган шароит ва имкониятлар мужассам. Мақсадимиз — Ватанимиз шарафини халқаро миқёсда улуғлаш ва Президентимизнинг, халқимизнинг ишончини оқлашдир.

Дарҳақиқат, ёш спортчиларимиз қўллаб спорт турлари бўйича ҳам юксак натижаларга эришаётгани мамлакатимизда соғлом ва ҳар жиҳатдан баркамол авлод вояга етаётганининг ёрқин ифодасидир.

— Мамлакатимизда болалар спортини ривожлантиришга қаратилган аниқ мақсадли ишлар натижасида ўғил-қизларимиз мунтазам шуғулланадиган спорт турларининг сони кескин равишда ошиб бормоқда, — дейди Ўзбекистон ёшлар терма жамоаси оғир атлетика бўйича олий тоифали мураббийи Хушнуд Солаев. — Хусусан, Хива туманида сўнгги пайтда оғир атлетика жадал ривожланмоқда. Бундан икки йил олдин оғир атлетикага ихтисослашган олимпия заҳиралари спорт мактабининг очилиши бу борадаги ишларни сифат жиҳатидан юқори поғонага кўтарди. Бугунги кунда спорт мактабиди 200 дан ортиқ ёш спортчи оғир атлетика билан жиддий шуғулланаёттир. Бундай замонавий спорт масканларида яратилган қўлай шароитлар Фарҳод сингари ёшларимизни спорт билан мунтазам шуғулланиб, мамлакатимиз ва халқаро миқёсдаги билишувларда янги-янги галабаларга эришишида муҳим аҳамият касб этмоқда. Фарҳод ҳам ана шундай истеъдодли ўқувчиларимиздан. У 19 ёшида 20 ёшли спортчилар ўртасида жаҳон чемпиони бўлди ва Ўзбек фарзандлари ҳеч қандай кам эмаслиги ва ҳам бўлмаслигини яна бир бор намоён этди.

Ҳа, бугун мамлакатимизда яратилган кенг имкониятлардан унумли фойдаланган ҳолда ўз олдига қўйган мақсадларини рўёбга чиқариш, жаҳон узра Ўзбекистондек қудратли юртининг муносиб фарзандлари эканини исботлашга аҳд қилган, ҳар томонлама етук авлод вакиллари вояга етмоқда. Улар эришаётган ютуқлар барчаимизга фахр-ифтихор бағишлайди.

Тўмарис АбЗАМ,
"Milliy tiklanish" мухбири

Ижтимоий реклама

ДИҚҚАТ, ТАНЛОВ!

“ЙИЛНИНГ ЭНГ ФАОЛ АХБОРОТ ХИЗМАТИ”

Ўзбекистон мустақил босма оммавий ахборот воситалари ва ахборот агентликларини қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш жамоат фонди давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари, йирик ҳўжалик субъектлари, шунингдек, жамоат ташкилотларининг ахборот хизматлари ўртасида

“Йилнинг энг фаол ахборот хизмати” ижодий танловини эълон қилади.

Танлов Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ҳузуридаги Нодавлат нотижорат ташкилотлар ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтларини қўллаб-қувватлаш жамоат фондининг молиявий кўмағида ўтказилади.

Танлов шартлари:

Танловда иштирок этиш учун ахборот хизмати ёки матбуот-марказининг жорий йилдаги фаолияти ва эришган ютуқлари ҳақида маълумот — 2016 йилнинг 1 январидан 10 ноябргача давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари, ҳўжалик субъектлари, жамоат ташкилотларининг расмий ахборот сайтларида, шунингдек, мамлакатнинг босма ва Интернет нашрларида чоп этилган, таърифланган фаолиятни тасдиқлайдиган манбаларга барча ҳавоаларни тақдим этган ҳолда, вазирликлар, идоралар ёки жамоат ташкилотлари, ахборот хизмати ходимининг фамилияси, исми, шарифи, ОАВда тадбирлар қайд этилган мақоалаларнинг асл нусхаси тақдим этилиши керак.

Танлов олтита номинация бўйича ўтказилади:

- йилнинг энг фаол ахборот хизмати;
- йилнинг энг фаол ахборот хизмати раҳбари ёки ходими;
- энг яхши давлат ҳокимияти ва бошқаруви органи расмий сайти;
- йил кашфиёти;
- маълумотларни ижтимоий тармоқларда энг яхши тақдим этганлиги учун;
- журналист наздидаги энг фаол ахборот хизмати.

Номинациялар бўйича танлов ҳўжатлари рўйхати:

Йилнинг энг яхши ахборот хизмати — жорий йилда ахборот хизмати ёки ахборот хизматининг фаолияти ва ютуқларини эркин шаклда таърифлаш (булар ташаббус кўрсатилган мақоалалар сони, ахборот хизмати ходимларининг исми ОАВда қайд этилиши, ташкилот нуфузини бошқариш, имижини ўзгартириш бўйича ҳаракатлари бўлиши мумкин, таърифланган фаолият ва мақоалаларнинг намуналарини тасдиқлайдиган барча манбаларга ҳавоалар тақдим этилиши керак).

Йилнинг энг яхши ахборот хизмати раҳбари — жорий йилда ахборот хизмати ёки ахборот хизматининг фаолияти ва ютуқларини эркин шаклда таърифлаш (булар ташаббус кўрсатилган мақоалалар сони, ахборот хизмати раҳбарининг фамилияси, исми, шарифининг ОАВда қайд этилиши, ташкилот нуфузини бошқариш, имижини ўзгартириш бўйича ҳаракатлари бўлиши мумкин, таърифланган фаолият ва мақоалаларнинг намуналарини тасдиқлайдиган барча манбаларга ҳавоалар тақдим этилиши керак).

Энг яхши расмий сайт — давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари расмий сайтининг фаолиятини, расмий веб-сайт ва бошқа ОАВда, жумладан, электрон нашрларда чоп этилган ахборотга ҳавоалар сони, веб-сайтта кундалик таширф буюрувчилар сони, чоп этилаётган ахборотнинг гоъвий-бадий даражаси ва контент сифати, шунингдек, расмий веб-сайта тил версияларининг ишлашини эркин усулда таърифлаш.

Йил кашфиёти — жорий йилда йирик жамоат ташкилотлари, ННТ ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтлари ахборот хизмати ходимлари ёки ахборот хизматининг фаолияти ва ютуқларини эркин шаклда таърифлаш (булар ташаббус кўрсатилган мақоалалар сони, ахборот хизмати ходимлари фамилияси, исми, шарифи матбуотда қайд этилиши, ташкилот нуфузини бошқариш, имижини ўзгартириш бўйича ҳаракатлар бўлиши мумкин, таърифланган фаолият ва мақоалаларнинг намуналарини тасдиқлайдиган барча манбаларга ҳавоалар тақдим этилиши керак).

Маълумотларни ижтимоий тармоқларда энг яхши тақдим этиш — давлат ҳокимияти ва бошқаруви органи расмий саҳифасининг ижтимоий тармоқлардаги фаолияти, рўйхатдан ўтганларнинг сони, фойдаланувчиларнинг умумий қамрови, расмий саҳифа ва Интернет-ОАВда чоп этилган ахборотга ҳавоалар сони, расмий саҳифада тақдим этилган материаллар репостлар сони, ахборотни ижтимоий тармоқларда жойлаштириш тезлиги, ижтимоий тармоқларда фойдаланувчилар билан мулоқот самарадорлигини эркин шаклда таърифлаш.

Журналист наздидаги энг фаол ахборот хизмати — давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари ахборот хизматининг оммавий ахборот воситалари вакиллари билан ўзаро ҳамкорлиги механизмлари, масс-медиа вакиллари учун ўтказилайдиган тадбирлар сони ва уларнинг иштирок этиш даражаси, шаклланган журналистлар пулининг мавжудлиги, журналистлар учун махсус мазгуда доир танловларнинг ўтказилиши, тадбирлар доирасида тақдим этиладиган тарқатма материалнинг сифати, онлайн режимида ташкилот фаолияти ҳақидаги дайдестларнинг доимий равишда юритилишини эркин шаклда таърифлаш.

Танловда иштирок этиш учун ариза юридик шахс раҳбари — танлов иштирокчиси томонидан имзоланган ва муҳр босилган, иш жойи, касбий фаолияти ҳақида қисқача маълумот, телефон рақами, манзили ва муаллиф паспортининг нусхаси илова қилинган ҳолда тўлдирилган бланкни ташкил этади.

Танловга топширилган материаллар ўзбек, рус ёки қорақалпоқ тилида тайёрланган бўлиши ва босма, Интернет нашр ёки веб-сайт кўрсатилган ҳолда босма ҳамда электрон шаклда тақдим этилиши керак.

Фоторепортажлар асл нусха ҳолатида тақдим этилади.

Танлов голибларига совринлар:

Голиблар ҳар бир номинация бўйича махсус диплом ва қимматбаҳо совға билан тақдирланади.

Материаллар 2016 йилнинг 10 ноябргача **“Йилнинг энг фаол ахборот хизмати”** танловига қайди билан Тошкент шаҳар 100129, Навоий кўчаси, 30 уй, 2-қavat, 45-хона манзили бўйича Ўзбекистон мустақил босма оммавий ахборот воситалари ва ахборот агентликларини қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш жамоат фондига юборилиши керак.

Батафсил маълумотни 244-12-51, 244-14-28 телефонлари орқали олиш мумкин.

Океан бағридаги чиқиндилар

хайвонот ва наботот дунёси ҳамда сайёрамиз экологик барқарорлигига хавф солмоқда

Бундан анча йиллар бурун Калифорния флоты капитани, океанолог Чарльз Мур “Alguita” яхтасида уйга қайтаётган, атмосфера босими юқори бўлган учун денгизчилар кўп ҳам хушламайдиган, Гавайи ороллари кенгликларидан сузиб ўтишга қарор қилади. Ушанда у океан сувида қалқиб турган, охири кўринмайдиган чиқиндилар уюмига дуч келади. Чарльз Мур уюм ичида елим идиш, унинг қолқоти, фототасма қирқими ва шунга ўхшаш турли-туман нарсалар сузиб юрганига гувоҳ бўлади.

Кема капитани океан бағридаги “чиқинди ороли”ни етти кун давомида обдон кузатади. Бу минглаб километрга чўзилган, “Катта Тинч океани доғи” деб юритиладиган машхур чиқинди уюми эди. Океанолог уйга қайтиб, океандаги чиқиндиларни ўрганиш учун янги экспедицияга тайёргарлик кўра бошлади. Орадан икки йил ўтиб, у ва Денгиз тадқиқоти институти олимлари (АҚШ) Тинч океанида тўпланган чиқинди уюмининг ҳар бир квадрат километрида 334 минг 721 дона елим чиқинди борлигини аниқлади. Шундан буён Мурнинг ўй-хаёлини океандаги чиқиндилар муаммоси банд этган. У илмий журналларга мазкур мавзуда мақолалар ёзади, оммавий ахборот воситалари ҳамда илмий конференцияларда иштирок этиб, дунё жамоатчилиги эътиборини ушбу долзарб муаммога қаратишга интилади...

Океанларни рамзий маънода сайёрамиз юраги, дейиш мумкин. Боиси, у сайёрамиз иклимини мувозанатда сақлайди, одамларни озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлайди, кислород ишлаб чиқаради, керакли дори-дармон манбаи сифатида хизмат қилади. Колаверса, ер юзининг 70 фоиз ҳудудини ўраб олган денгиз ва океанлар кўплаб жонивор ва ўсимликлар яшайдиган табиий макон ҳисобланади.

Жаҳон ёввойи табиат жамғармаси (WWF) дунё океанлари ресурслари захирасини 24,2 триллион долларга баҳоламақда. Ҳар йили инсоният унинг 2,5 триллион захирасини ўз эҳтиёжлари йўлида сарфламақда. БМТнинг Озиқ-овқат ва қишлоқ ҳўжалиги ташкилоти (ФАО)нинг маълумотларига кўра, балиқчилик ҳўжалиги Ер юзидagi 10-12 фоиз аҳолининг асосий тирикчилик манбаи бўлиб қолаётган. Бироқ бугун денгиз ва океан ресурсларидан кўр-кўрона фойдаланиш, нефть ҳалокати ҳамда иқлим ўзгаришлари билан боғлиқ нохуш ҳолатлар сайёрамиз экологик барқарорлигига таҳдид солмоқда.

Дарҳақиқат, бугун Тинч океанининг шимолий қисмида тахминан 15 миллион квадрат километр майдонда чиқинди уюми ҳосил бўлган. Айрим ҳисоб-китобларга қараганда, бу жойда 100 миллион тонна чиқинди тўпланган. Бугун бундай чиқинди уюмининг нафақат Тинч, балки Ҳинд ҳамда Атлантика океанларида ҳам учратиш мумкин.

Буюк Британиянинг “Ellen MacArthur Foundation” жамғармаси иқтисодчилари 2050 йилга келиб денгиз ва океанлардаги елим чиқиндилар микдори балиқлардан ошса-ошадики кам бўлмаслигини башорат қилмоқда. Бу ҳақда жорий йилнинг 21-23 январь кунлари Швейцариянинг Давос шаҳрида ўтказилган Жаҳон иқтисодий форумида маълум қилинди. Бугун дунё микёсида бир йилда 311 миллион тонна елим буюмлар ишлаб чиқарилмоқда. Орадан кўп ўтмай, мазкур маҳсулотларнинг 95 фоизи истеъмолга яроқсиз бўлиб қолаётгани учун ташлаб юборилмоқда. Бундай буюмларнинг 40 фоизи чиқиндиҳоналарга ташланган бўлса, 14 фоизи ёқиб юборилаяпти, яна шунча фоизи қайта ишлашга жўнатишмоқда, 32 фоизи эса дуч келган жойга ташлаб юборилаётган. Дунё океанларига эса ҳар йили 8 миллион тонна елим чиқинди ташланмоқда. Бу ҳар дақиқада бир юк машинаси юқононасига ортилган микдордаги чиқинди сувга тўқилмоқда, дегани. Агар вазият шу тахлит давом этса, асримиз ўрталарига келиб, елим чиқиндилар денгиздаги балиқ микдоридан ошади. Массаланинг долзарблиги шундаки, бундай чиқиндиларни истеъмол қилиш оқибатида балиқлар нобуд бўляпти. Қолган чиқиндилар эса сув юзидa қалқиб қолмоқда. Денгизга ташланган елим идиш 100 йилдан 300 йилга қадар йўқолмаслигини ҳисобга олсак, унинг атроф-муҳитга қанча хавф солишини тасаввур қилиш қийин эмас.

Яқинда австралиялик олимлар кенг қамровли тадқиқот олиб бориб, денгиз қушларининг 90 фоизи ҳазм қилиш органларида елим буюмларнинг қолдиқлари бор, деган хулосага келди. Гап шундаки, Хобарт шаҳридаги Британия ҳамдўстлиги илмий ва саноат ташкилоти (Австралия)нинг Кристиан Уайлкокс бошчилигидаги олимлари икки юз турдаги денгиз қушларининг ошқозонини текшириб кўрган ҳамда уларнинг ички аъзоларидан ана шундай буюмларни топиб олган. Олимларнинг айтишича, ўтган асрнинг 60-йилларида денгиз қушларининг атиги 5 фоизи ошқозонидан ана шундай маҳсулот қолдиқлари топилган. 70-йилларга келиб бу кўрсаткич 40-60 фоизга ошди. 2000 йилда эса мазкур кўрсаткич 80 фоизга етди. Уайлкокс

ва унинг ҳамкасблари вазият шу тахлит давом этса, асримиз ўрталарига келиб, денгиз қушларининг 99 фоизи ошқозонидан ана шундай “емиш” топиб олиниши мумкинлигини башорат қилмоқда. Бу эса келажакда қушларнинг ҳазм қилиш тизими бузилишига ҳамда уларнинг оммавий қирилиб кетишига олиб келиши ҳам ҳеч гап эмас.

“Амалга оширилаётган ҳатто кичик чоралар ҳам бу борада ҳал қилувчи аҳамият касб этиши мумкин, — дейди Кристиан Уайлкокс. — Мисол учун бундан бир неча йил олдин Европада фойдаланиб бўлган елим буюмларни дуч келган жойга ташлаб юборишга қарши қатъий чоралар кўрилгани ўз самарасини бермоқда. Сўнгги ўн йил ичида мазкур қитъада яшовчи қушларнинг ошқозонидa елим идиш қолдиқлари нисбатан кам учрамоқда. Бу, чиқиндиларни бартараф этиш борасида олиб бориладиган чора-тадбирлар океанларда елим чиқиндилар микдорининг ҳам кескин камайишига хизмат қилишидан далолат беради”.

Бугун денгиз ва океанларнинг экологик барқарорлигига хавф солаётган яна бир омил — бу нефть ташувчи танкерлар, нефть қуурлари ва қонларларда юз бераётган қутилмаган ҳалокатлар. Маълумки, нефть сув юзасини тез қоплаб оладиган ва тарқаладиган маҳсулот. Колаверса, у сув юзасидан ёруғлик ва ҳавони ўтказмаслик хусусиятига ҳам эга. АҚШ Атроф-муҳитни муҳофаза қилиш агентлиги денгиз ё океанга тўқилган нефтнинг зарарини қуйидагича баҳолайди: сувга тўқилган бир тонна нефть ўн дақиқадан сўнг 10 миллиметр қалинлиқда доғ ҳосил қилади. Вақт ўтиши билан нефть доғи кенгайиб, ингичкалашиб бораверади (бир миллиметр гача). Натижада бир тонна нефть маҳсулоти 12 квадрат километр майдонни қоплаб олиши мумкин. Одатда, бундай нефть доғлари шамол таъсирида қисмларга бўлиниб, тўқилган жойдан катта майдонга қадар ёйилиб кетиши мумкин.

Атроф-муҳитни сақлаш бўйича нефть саноати халқаро ассоциацияси (International Petroleum Industry Environmental Conservation Association)нинг қайд этишича, денгиз ва океанларга тўқилган нефть сув жониворларига бирданди қирон келтирмайди. Аксинча, вақт ўтиши билан унинг таъсир доираси кенгайиб, балиқлар, сув ўтлари, қушларнинг оммавий қирилишига сабаб бўлади. Бундан, айниқса, соҳил яқинида, сувнинг юқори қисмида озиқланадиган жониворлар кўпроқ зарар кўради. Одатда, ўртача ва йирик нефть ҳалокати беш минггача қушнинг ҳаётига зомин бўлади.

Қушларни қутқариш халқаро тадқиқот маркази (International Bird Rescue Research Center) 1971 йилда Сан-Франциско кўрфазидa тўқилган нефтдан жабрланган қушларнинг 16 фоизининг ҳаётини сақлаб қолишининг удрасидан чиққан эди. 2005 йилда ушбу кўрсаткич 78 фоизга кўтарилди (Марказ бир қанча ороллар, АҚШнинг Луизиана штати ва ЖАРда паррандаларга ғамхўрлик кўрсатган эди). Марказ маълумотларига қараганда, нефтдан зарарланган бир қушни ювиш учун икки одам, 45 дақиқа вақт ҳамда 1,1 минг литр сув талаб этилган.

Ўтган йилнинг май ойида АҚШнинг Калифорния штатида жойлашган Санта-Барбара шаҳридан 30 километр узоқликдаги нефть қуварининг ёрилиб кетиши йирик экологик ҳалокатга сабаб бўлди. Океан соҳилларида тахминан 2,5 минг баррель нефть тўқилиши оқибатида штат губернатори мазкур ҳудудда фавқулодда ҳолат жорий қилишга мажбур бўлди. Бу Санта-Барбарада сўнгги 18 йил ичидаги энг йирик техноген ҳалокат сифатида баҳоланди. Океанда 14 километрли нефть доғи ҳосил бўлди. Оқибатда, минглаб қуш ва денгиз жониворларига зарар етди.

Яқинда Бойан Слат бошчилигидаги нидерландиялик муҳандислар денгиз ва океанлардаги чиқиндиларни бир жойга тўплайдиган шиширилган ёстиқчали тўсиқларни ихтиро қилди. Лойиҳа муаллифларининг айтишича, денгиз ва океанларда узунасига бир неча километр масофага тўшаладиган бундай тўсиқлар чиқиндилар тарқалиб кетишининг олдини олиб, уларни бир жойда тўплашга ёрдам беради. Мазкур лойиҳа илк бор Нидерландия соҳилларидан 23 километр узоқликда — Шимолий денгизда синовдан ўтказилиб, сув устига 100 метрли тўсиқ қўйиб чиқилди. Мутахассис ва экспертлар бу кашфиётга юқори баҳо бермоқда. Тўрт йилдан сўнг ундан тўлиқ фойдаланишга ўтиш мўлжалланаяпти.

Хулоса қилиб айтганда, инсониятнинг океан ва денгиз ресурсларидан беаёв ва кўр-кўрона фойдаланиши келажакда жиддий оқибатларга олиб келиши мумкин. Бу фақат планктонлар, балиқлар сингари сув жониворлари ҳаётини хавф остига қўйибгина қолмай, балки бутун ер юзидaги экотизим барқарорлигига путур етказиши мумкин. Сабаби, океан ва денгизлар ер юзидa иқлим ва об-ҳаво мувозанатини сақлайди. Демакки, инсониятнинг кейинги тақдири ҳам ана шу омиллар билан чамбарчас боғлиқ.

ДУНЁДАН ДАРАКЛАР

Тўфон ҳаракатга келди

Хитойнинг Фуцзянь вилояти соҳилларига “Непартак” тўфони ёпирилди. У асосан денгиз бўйида жойлашган Цюаньчжоу шаҳрига хавф солмоқда. Бу ҳақда РАТА-ТАСС хабар тарқатган.

Хукумат Фуцзянь вилоятига борадиган 341 поезд ҳаракатини вақтинчалик тўхта-тиб қўйишга мажбур бўлди. Бундан ташқари, 400 дан зиёд авиарейслар бекор қилинди. Қўшни Чжэцзян вилоятида жойлашган Вэньчжоу шаҳридаги 37,5 минг аҳоли хавфсиз жойга қўчирилди.

Метеорологларнинг хабар беришича, тўфон марказида шамол тезлиги секундига 25 метрни ташкил этмоқда. Тўфон энди шимоли-шарқда томон соатига 15 километр тезликда ҳаракатланиши айтилмоқда.

Футбол бўйича Евро-2016 мусобақаси ғолиби — Португалия

Жорий йилнинг 10 июнидан 10 июлига қадар Франция яшил майдонларида 24 терма жамоа иштирокида ўтказилган футбол бўйича Европа чемпионати мусобақаси финалида Португалия терма жамоаси мезбонлар термасини 1-0 ҳисобида мағлубиятга учратиб, қитъа чемпионлигини қўлга киритди.

Ҳал қилувчи баҳс икки жамоа учун ҳам осон кечмади. Хусусан, португаллар сафидa ҳаракат қилган жамоа етакчиси Кристиану Роналду ўйиннинг 25-дақиқасидаёқ жароҳат олиб, майдонни муддатидан аввал тарк этишга мажбур бўлди. Қўшиб берилган бўлимларда (109 дақиқа) жамоа ҳужумчиси Эдер киритган гол учрашув тақдирини ҳал этди. Бу Португалия терма жамоасининг Европа чемпионати мусобақасидаги илк ғалабаси бўлди. Энди мазкур тема жамоа 2017 йилда Россия яшил майдонларида ўтказиладиган Конфедерациялар кубоги мусобақасида ҳам иштирок этади.

Роботлаштирилган қайиқ

Япониянинг “Yamaha” компанияси сув ҳавзаларини ўрганиш, жумладан, сув тўғонлари ҳолатини тадқиқ этишга мўлжалланган тўлиқ мустақил ҳаракатлана оладиган “Breeze 10” қайиғини ишлаб чиқарди.

Қайиқ 0,5 киловаттли электр мотор билан ҳаракатга келтирилади. Мотор 20 А-соатли литий-ионли аккумулятор блокидан қувватланади. Бундан ташқари, қайиқ бортида 1,6 киловаттли генератор мавжуд. Қайиқ ҳайдовчиси 6 соатгача сузиб юра олади.

Қайиқ гидролокатор — акустик нурлаш ёрдамида сув ости объектларини товуш билан аниқлаш воситаси билан жиҳозланган. Қайиқни масофадан туриб ҳам бошқариш мумкин. Қайиқнинг максимал тезлиги соатига — 7,2 километр. Қайиқнинг ўлчамлари 3,21 x 1,17 x 0,89 метрни ташкил қилади. У саёз сув ҳавзаларида ҳам ҳаракатлана олади.

Рангин дунё

Пекин шаҳрининг тарихий қисмида Ижрочилик санъати миллий маркази жойлашган. У Хитой давлат катта театри деб ҳам аталади. 200 минг квадрат метр майдонни эгаллаган иншоот дунёдаги энг йирик ва замонавий опера театрларидан саналади. Театр Тяньаньмэнь майдони, парламент биноси ҳамда императорлар саройи мажмуаси — шаҳарнинг тарихий қисми яқинида қад кўтарган.

Марказ — 2008 йили Пекин олимпиадасига тайёргарлик доирасида 2001-2007 йиллар оралиғида бунёд этилган. Театрнинг гаройиб лойиҳаси муаллифи — француз меъмори Поль Андре. Унинг гоёсига мувофиқ шаҳар марказида катта ҳовуз, унинг ўртасида эса томчи шаклида театр биноси бунёд этилиши лозим эди. Табиийки, савол туғилади: театрнинг ҳамма томони сув билан ўралган бўлса, унга қандай қирилади? Бу жиҳатдан меъморнинг ўзига хос ёндашувига қойил қолмай илож йўқ. Гап шундаки, театр биносига сув остида қурилган узунли-

ги 80 метрли ойнаванд туннель орқали кириб борилади.

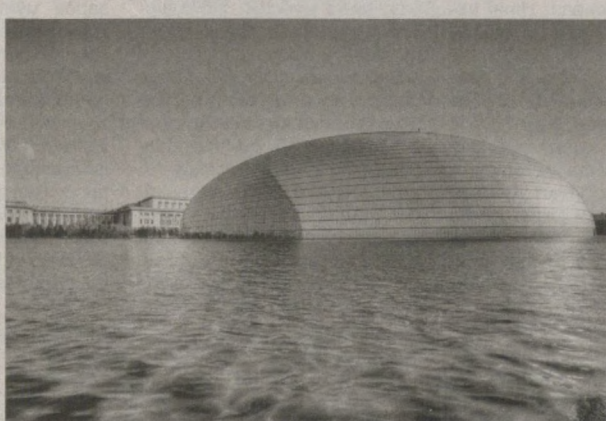
Мажмуа титан ҳамда ойнадан эллипс ёки томчи шаклида ишланган. Юқоридан қаралганда эса театр сув устида турган тухумни ёдга солади. Иншоотнинг баландлиги — 46, узунлиги — 212, эни — 144 метр. Мажмуани бунёд этиш учун 18 минг титан плитаси ҳамда 1,2 мингдан зиёд ялтироқ ойнадан фойдаланилди. Театр ойналари бино ичига қуёш нурини яхши ўтказиши. Марказнинг ер ости қисми 32,5 метр чуқурликда жойлашган (тахминан 10 қаватли бинога тенг). Бу жиҳатдан театр Пекин шаҳридаги энг чуқур иншоот ҳисобланади. Замонавий технологиялар сабаб йил давомида ҳовуз суви музламайди ҳамда тозаланиб сақланади. Ҳовуз атрофида ям-яшил боғ барпо этилган бўлиб, унда сайр қилиш мумкин.

Булар қаторида санъат муҳлисларини театрнинг томоша заллари ҳам ҳайратга солиши шубҳасиз. Опера залида томошабинлар учун 2 минг 416 жой ажратилган.

Ҳовуз ўртасида... театр

Музыка зали 2017, театр зали эса 1040 ўринли. Иншоот пухта ўйланган меъморий ечимга эга бўлган боис адашмай керакли залга чиқиб бориш мумкин. Бу ерда нафақат спектакль ёки концерт томоша қилиш, балки кўргазмалар галереялар, конференция заллари, кутубхона, дўкон, кафе, ресторанга ташриф буюриб, вақтни мазмунли ва мароқли ўтказиш имконияти яратилган.

Театр саҳналарида нафақат миллий опера намуналари, балки дунё мумтоз асарлари ҳам намойиш этилади. Энг машхур саҳна асари — Пекин операси бўлиб, бу мамлакат миллий санъатининг юксак намунаси ҳисобланади. Операнинг мазкур йўналиши Пекинда

200 йил давомида шаклланган. Пекин операсининг пайдо бўлиши тарихи XVIII аср сўнггида императорнинг Пекин шаҳрига ташрифи билан боғлиқ. Ушанда бу ерга театр труппаларидан бири томоша кўрсатган. Ак-

тёрларнинг ижроси императорга маъқул келган ва у мазкур труппага шаҳарда қолиб ижод қилишни тақлиф этади. Опера, балет, трагедия, комедия ҳамда пантомима жанрларини ўзида сингдирган Пекин операси жари шу тарика шаклланди.

2008 йилда театрнинг очилиш маросими доирасида тарихий “Князь Игорь” спектакли намойиш этилди. Бунинг учун Россиядан солистлар, хор қўшиқчилари ва Марин театри оркестри тақлиф этилди. Бугун театр саҳналарида “Куз дарёси”, “Оқилон”, “Нефритли билагузукни танлаш”, “Ҳазина ўмариш” каби машхур саҳна асарлари намойиш этилмоқда.

Бир сўз билан айтганда, бугун Ижрочилик санъати миллий маркази нафақат Пекин шаҳри, балки мамлакатнинг энг диққатга сазовор жойларидан саналади. У ўзининг тақдорини ҳам ва гаройиб кўрениши билан ҳеч кимни бефарқ қолдирмайди.

Саҳифани “Milliy tiklanish” муҳбири Шаҳзод ҒАҒҒОРОВ тайёрлади.

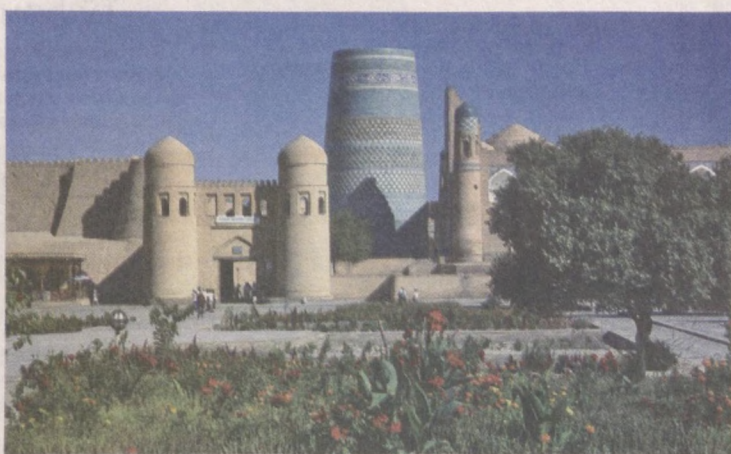
Истиқлол йилларида Президентимиз раҳнамолигида тарихий меросимиз, муқаддас қадрият ва анъаналаримизни тиклаш, асраб-авайлаш, улар мазмун-моҳиятини ва аҳамиятини халқимиз, айниқса, ёш авлодга етказишга алоҳида эътибор қаратишмоқда. Бу борада қадим қадриятларимизни тараннум этувчи қатор фестивал, кўрик-танлов ҳамда тадбирлар ташкил этилаётгани муҳим аҳамият касб этаётир.

15-17 июль кунлари Хива шаҳрида "Рақс сеҳри" халқаро рақс фестивали бўлиб ўтади. Унда ўнга яқин давлатлардан рақс дасталари, маданият соҳаси ходимлари, Ўзбекистонда фаолият олиб бораётган хорижий давлатлар элчихоналари ҳамда халқаро ташкилотлар вакиллари иштирок этиши кўтилмоқда. Шу кунларда мазкур фестивалга қизгин тайёргарлик кўришмоқда.

Ўзбекистон Маданият ва спорт ишлари вазирлиги, Хоразм вилоят ҳокимлиги, "Ўзбекитуризм" миллий компанияси вилоят минтақавий бўлими ва бошқа бир қатор ташкилотлар ҳамкорлигида ташкил этилаётган мазкур фестивал миллий рақс санъатини ривожлантириш, уни халқаро миқёсда кенг тарғиб қилиш, юртимизга ташириб буюрувчи сайёҳларни Ўзбекистоннинг ўзига хос маданий-тарихий ёдгорликлари ва қадимги урф-одатлари билан яқиндан таништириш, туризмни янада равишга келтириш ҳамда Хивани жаҳон сайёҳлик марказларидан бирига айлантиришга қаратилгани билан аҳамиятлидир.

— Дунё маданиятининг гавҳари дея эътибор этиладиган Хива шаҳри ноёб ва бетакрор тарихий обидалари билан жаҳон ҳамжамиятини ўзига мафтун этиб

Халқаро рақс фестивали

келмоқда, — дейди "Ўзбекитуризм" миллий компанияси Хоразм минтақавий бўлими бошқарувчиси Жуманазар Жумаиёнов. — Шаҳримизга келаётган меҳмонларнинг бу ердаги тарихий обидалар, халқимиз миллий хунарамандчилигига оид осори-атиқалар, хунарамандлик мактаблари фаолияти билан яқиндан танишиш учун барча шарт-шароит ва имконият яратилган. Айни чоғда мазкур фестивални юқори савияда ўтказиш юзасидан тегишли чора-тадбирлар белгиланди. Жойларда ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш, безак ишлари амалга оширилди. Вилоят ҳокимлиги, "Ўзбекитуризм" миллий компанияси ва бошқа ҳамкор ташкилотларнинг веб-сайтлари орқали фестиваль ҳақида маълумотлар бериб берилмоқда.

Хива маданий мероси ва сайёҳлик салоҳиятини жаҳонга кенг тарғиб этиш мақсади кўзланган ушбу фестиваль дастуридан маҳорат сабоқлари, туризми ижодий учрашувлар, театрлаштирилган чиқишлар, кўйирчоқ театрлари томошалари, миллий либосларимиз намоиши, миллий таомлар фестивали, "Ўзбекистон рақс санъати тарихи" фото-кўргазмаси, фольклор-этнографик дасталари ва бадий жамоаларнинг концертлари ўрин олган.

Илк бор ташкил этилаётган мазкур фестивалда хорижий мамлакатлар рақс дасталари қатори республикамизнинг таниқли рақс гуруҳи ва ансамбллари, жумладан, "Ўзбекистон", "Айқулаш", "Хоразм рақс" жамоалари иштирок этади. Тадбир ташкилотчилари билан ҳамкорликда "Олтин мерос" халқаро жам-

фармаси, "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати вилоят бўлими сингари нодавлат ташкилотлар ҳам фаол иштирок этиши кўтилмоқда. Боиси, бундай фестиваллар орқали вилоятда мавжуд сайёҳлик имкониятларидан фойдаланиш, туризмни ривожлантириш ва уни иқтисодиётимизнинг катта даромад келтирувчи соҳага айлантиришга кўмаклашиш, миллий рақс санъатимизни тарғиб қилиш, аждодларимиз маънавий ва маданий меросини, истиқлол даврида эришилган ютуқларни нафақат мамлакатимиз, балки жаҳонга кенг тарғиб этиш имконияти пайдо бўлади.

Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси сайловолди Платформасида туризмни ривожлантириш бўйича қатор чора-тадбирлар белгилаб берилган. Партия мамлакатимизнинг халқаро имижини шакллантиришда туризмни самарали восита, деб билади ва уни ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратади. Сайёҳлик инфратузилмасининг янада ривожланишини, сайёҳлар учун мўлжалланган объектларнинг ҳар томонлама мақбул бўлишини, транспорт ва меҳмонхона хизматлари ва умуман, сайёҳлик логистикаси билан боғлиқ барча хизматнинг қулайлигини, соҳага замонавий ахборот технологияларини жорий этишни таъминлаш тарафдори. Бу эса халқимиз, айниқса, ёшларнинг миллий гурурини юксалтириш билан бирга уларни ватанпарварлик руҳида тарбиялашга хизмат қилади.

Эркин ДОРИПОВ,
"Milliy tiklanish" мухбири

Тасвирий санъат

Атоқли рассом Йигитали Турсунназаров ва унинг ижоди ҳақида ўйлар эканман, бе-хитийр талабалар йилларим кўз олдимга келади....

Бундан қирк йил муқаддам қатор журналлар, китобларда рақонлиқ ёш рассом Йигиталининг Иккинчи жаҳон уруши мавзусига доир асарлари кетма-кет босиларди. Унинг "Хижрон", "Фигон" номли рангтасвир асарлари рассомлик институтини эндигина битираётган, улкан санъат олами оstonасида турган ёш ижодкорнинг дастлабки машқлари, эскизлари, диплом иши учун тайёрлаган чизгилари эди. Унда бутун уруш фожеаси, инсон қалбини ларзага келтирадиган изтироблари, кўйингки, бутун драматик ўз ифодасини топган эди.

Биргина "Хижрон" асари уруш даҳшати-ю ваҳшати, ҳаёт-мамот жанги фожеаларини кўрмаган ёш мўйқалам соҳиби қалбида ўша давр одамлари руҳиятидаги чуқур трагизм, маънавий озурдалик, тушқунлик, ҳаётнинг аччиқ изтироби гирдобиди қолган бева келинчакнинг оғир кечинмаларини, мавзуга ёндашуving ўзига хослигини кузатиш мумкин.

"Бўм-бўш хона. Тахмонда тахти бузилмаган кўрпа-тўшаклар. Деворда урушга кетган навқирон кўёнинг бош кийими. Шекф илғаида жангчи ечиб кетган чакмон, деворнинг бир бурчагида эса ўзбек удумига хос rischi бутун, боши омон бўлсин ва соғ-саломат қадрдон гўшасига қайтиб келсин деган умид билан бир чети тишланган нон иилиниб турибди. Ана шундай армонли, орзули, умидли кунларнинг бирида урушдан қора хат келди. 18-19 яшар бева келинчак учун олам тугади. Ҳаёт унга мазмунсиз, тубсиз қоронғилик бўлиб туюлди. Юзини ёстиқча босиб мўдхлиш воқеа изтиробидаги фарқ бўлди..."

Бундай ҳолат ва кечинмалар биргина хонадонда эмас, минглаб, юзмиглаб оилаларда бева қолган келинчаклар, жигаргўшасидан айрилган оналар қалбиди фарёд этади.

Ёш рассом Й. Турсунназаров ана шу драматик ҳолатни англаш, ҳис қилиш оғир бўлган руҳий ва маънавий кечинмаларни бўёқларда ўта аниқлик, бутун қўла-

ми ва маҳобати билан тасвирлаб берган эди.

Умуман олганда ҳар қандай мусаввирнинг маҳорати рангдан ранг ясашида, рангдан фикр чиқаришида, ранглар замирида фалсафий-мантқиқий ғояни илгари суришида намоён бўлади. Йигитали Турсунназаров мўйқаламининг бетакрор кудрати унинг услубидаги фикрлиқ теранлик, мантиқий тиниқлик, ғоявий жўшқинлик, мавзу моҳиятини фавқулудда жозибадор ва таъсирчан қилиб ифодалаш билан ажралиб туради. Унинг асарларидаги ҳар бир деталь, ҳар бир ҳолатда — у буюм, предмет ёки одам бўлгани — ўзига хос мазмун, ўзига хос моҳият бор. Дарахтнинг гадир-будир танасида ҳам, унинг эгилган шоҳида ҳам ўзига хос маънони англайсиз. Титраб турган баргида эса беҳаловат қалбини, орзу ва армон билан олишаётган туйғуни ҳис қиласиз. Эсаётган шамол ҳаёт ўткинчилиги ва абадийлигини, айни пайтда турмуш, тириклик ҳамиша осуда эмаслигини, у шамоллару бўҳронлардан, довуллару бўҳронлардан иборат эканлигини эслатади.

"Оддий қишлоқ хонадони. Сокин тун. Осмонда тўлин ой хира нур таратади. Шамолда хиёлзилган дарахт остида сўрида болалар ором олмақда, бешиқда мурғаккина бола ухлапти. Фақат ёш она уйғоқ. Бошини тиззасига қўйиб, сочлари парিশон ҳолда ғамга ботган. Андуҳ уни буткул гирдобига тортиган. У онасидан айрилган..."

Йигитали Турсунназаровнинг "Ропқон шамоли" деб номланган триптих-унчиқ асари ана шундай бошланади. Унинг иккинчи қисмида ҳаёлий-фантастик тарзда она тимсолини гавдалантиради. Она оппоқ кийимда фаришта мисол дарёда — манғуликка оқиб кетаяпти. Она қиёфасидаги хушрўйлик, тиниқлик ва осудалик ҳаётдан мингнатдорлик, ўтган умридан розилик ифодаси. Оқаётган сув беназир рассом тугилган гўша Ропқон қишлоғидан пишқириб оқаётган Катта Фаргона кана-

лининг ўзгинаси. Бу ерда ҳаёлот билан реаллик, ҳаёт билан осмоний ҳилқат қоришиб кетганлиги асарга яна ҳам жозибадорлик ва таъсирчанлик бахш этган.

"Ропқон шамоли"нинг учинчи қисмида онасидан айрилган қиз изтироби ифодаланган. Унда ҳаёт давомийлиги, авлодлар ворисийлиги асносида онасидан айрилган қиз изтироби-

латларига, жумладан, инсоннинг камситилиши, хўрланиши, инсон сифатидаги моҳиятини йўқотиш ҳолатларига жавобгар деб билади, ўзини айбдор деб ҳис қилади. Айни пайтда бу мажбуриятни катта ирода ва ижодий жасорат билан бажарди. Жумладан, 1989 йили яратган "Колхозчи" номли асари бунга аққол мисол бўлади. Ушбу асар инсон руҳиятининг

ларининг бўронли, тўфонли ҳолати тасвирланган. Айрилиқ, она меҳрига беҳиёс соғинч, ҳамиша мурувватли таянч бўлган онадан айрилиш дарди кучли драматизм орқали намоён бўлади. Мотамсаро, ғамгусор қиз — ўзбек аёлининг типик вакили. Кўзларида, юзларида, туришининг ўзида ўзбек онала тофат. Андуҳ тўла қалбнинг соф миллий феномени. Бу ўта но-зик туйғу маҳсули!

Академик Йигитали Турсунназаров тимсолида фаоллик, жамият ҳаётига дахлдор бўлган шахс тимсолини кўриш мумкин. Зотан, ҳар қандай ижодкор ўз даври моҳиятини чуқур англамоғи, унга муносабат билдирмоғи, давр иллатларига фазилатларини ифодалаб бермоғи лозим. Бу унинг санъаткор шахс сифатида қай даражада шаклланилигини кўрсатади.

Мусаввир Й. Турсунназаровнинг яқин ўтмишимиздаги то-латитар тузум, қизил империянинг гайрининсоний мафкураси моҳиятини очига қаратилган асарлари анча-мунча. У ўзини фуқаро сифатида ўша давр ил-

латларига, жумладан, инсоннинг камситилиши, хўрланиши, инсон сифатидаги моҳиятини йўқотиш ҳолатларига жавобгар деб билади, ўзини айбдор деб ҳис қилади. Айни пайтда бу мажбуриятни катта ирода ва ижодий жасорат билан бажарди. Жумладан, 1989 йили яратган "Колхозчи" номли асари бунга аққол мисол бўлади. Ушбу асар инсон руҳиятининг

қат-қатларини, моҳиятининг фожиали саҳифаларини очиб беради. Ундаги аёл образи шу даражада ғарибки, буну руҳий тушқунлик, маънавий озурдалик, мақсадсизлик, орзу-умидлардан мосуво бўлган аёл тимсолида кўриш мумкин. Оғир меҳнат "Оқ олтинни олтин қўллар яратадан", "Пахтазор жасорат майдони" сингари баландпарвоз шоирлар ўзбек аёлининг аёллик имкониятларини ўлдирган, ҳиссиётларини сўндирган, ҳаёт лаззати ва турмуш фароғатини унутган, тирсол нашидасини билмайдиган, ҳис қила олмайдиган жонзотга айналтирган эди. Й. Турсунназаров мўйқаламидан чиққан колхозчи аёл буткул аёллигини ҳам, аёллик имкониятларини ҳам йўқотган, чўяндек қорайиб қотиб кетган жисмида иссиқ жонидан бошқа ҳеч нарса қолмаган. Унинг сўйиқ ва маъ-нос кўзлари, ажин тушган юзлари, қақраган лаблари, фақат суюқлардан иборат жуссаси "темир хотин" образининг ўзгинаси. У фақат қора меҳнатга маҳ-кум этилган, дастгоҳга айла-

ниб қолган жонзот. Колхозчи аёл образи совет турмуш тарзининг, муаммаларчиликнинг ёрқин ифодаси. Қизил империя жазавага тушган, коммунистик мафкура қилингангоҳлаб майдонга чиққан бир пайтда бундай асарни яратишнинг ўзи санъаткордан катта жасорат, улкан фуқаролик туйғусини тақозо этарди.

Манзара жанридаги асарлар ўзига хос услуб, ўзига хос оҳанг ва мазмунга эга. Дейлик, "Ёлғиз дарахт" картинаси яхлит фалсафа. Унда ҳаёт фалсафаси муҳассама. Шу билан бирга ёлғизлик, ажаллик тимсоли. Бир қарашда бироз маъносиз ҳам бордай. Бирок дарахт катта умид ва қатъий мақсад билан гуркираб ўсаяпти. Унда кучли ирода, мустақкам руҳий қувват бор. Гуллаяпти, ҳосил бераёпти. Бундай асар қишда умидбахш кайфият уйғотади, қалбда дадиллик ва ўқтамлик пайдо қилади.

"Қизил денгиз" туркумидаги асарлар ўзининг майинлиги, нафислиги ва жозибадорлиги билан ажралиб туради. Мусаввир ранглар айни уйғунлашган, олам сирли-синаотли ҳолатга келган лаҳзаларни танлайди ва матога кўчиради. Қуёшнинг эрталабки ва кечки кўриниши табиатда ана шундай шуқуҳли кайфият уйғотади. Асардан денгиз тўлкинлари, зилол сувнинг майин мавжлари орқали сеҳрли мусиқа оҳанглари таралаётгандек. Бу — мўъжиза!

Академик Йигитали Турсунназаров сермахсус ижодкор. Унинг асарларида юртимизнинг гўзал ва бетакрор табиати манзаралари, ранг-баранг кўринишга эга қишлоғу шаҳарларимиз, умрбоқий қадриятларимиз, самимий ва меҳнатсевар одамларимиз ҳаёти ўзига хос услубда акс эттирилган. Ижодкор ҳамон яратувчилик, катта ижодий режалар оғушида яшамоқда. Истеъдодли мусаввир, етук санъаткор ҳали ўзбек миллий тасвирий санъатига салмоқли хисса қўшади, деган умиддамиз.

Назрулла ЖўРАЕВ,
профессор

ТИББИЙ МАСЛАҲАТ

Радикулит — нерв толалари хасталиги

Нерв тизими хасталиклари ичида радикулит (орқа миёнинг нерв илдизлари ва улардан кетадиган нерв толалари касаллиги) асосий ўринда туради. Бу дард 30-50 ёшли кишилар ўртасида кўпроқ учрайди.

Нерв толалари ва илдизчаларининг қайси қисми зарарланганига қараб радикулит бир неча тур (яъни, бел-думғаза, бўйин-елка ва кўкрак радикулити)га бўлинади. Бел-думғаза радикулитида бел ва думғаза соҳасида оғриқ пайдо бўлади: ҳаракатланган-

да кучаяди, шунинг учун ҳам бемор бирданига қимирломайди, юрганда эса танасини олдинга ёки ён томонга эгиб олади. Оқибатда умуртқа погонасининг қийшайиши, умуртқа мушакларининг таранглашиши рўй беради. Бўйин-елка радикулитида оғриқ энса, елка ва куракка тарқалади. Бошни илкис қимирлатганда, ён-атрофга қараганда ва кўлни қимирлатганда, баъзида эса йўталганда оғриқ кучаяди. Радикулитнинг бу оғир турида кўл увишади, ловиллаб ачишади, санчиб оғриш рўй беради, кейинчалик сезувчанлиги ўзгариб, тўқима ва аъзолар ҳажмининг кичрайиши (атрофия) кузатилади, бунда мушаклар кучсизланиб қолади. Кўкрак радикулити жуда кам учрайди. Бунда оғриқ асосан қовурғалар оралиғида бўлади ва бемор қимирлаганида, айниқса, чуқур нафас олганида кучаяди. Радикулитнинг бу турига асло бепарво қараб бўлмайди. Чунки касаллик зўрайиб, ўткир тус олиши ва бошқа жиддий асоратларга сабаб бўлиши мумкин.

Халқ табobatiда радикулитни даволашда қариқиз (лопух) барги бузорилади. Сабаби у оғриқ қолдириш хусусиятига эга. Бунинг учун янги қариқиз баргини совуқ сувда чайиб, тескари томони билан оғриётган жойга қўйилади. Оғриқ қамайгач, олиб ташланади. Қишда қуритилган қариқиз баргини сувда бўктириб, сўнг ишлаши мумкин. Ёки ерқалампир (хрен) илдизини майдалаб, бўтқа холига келтирилади. Оғриётган жойга доқа қўйиб, устидан бўтқа ёйилади. Радикулитда хантал (горчица)ли ванна қабул қилиш ҳам фойдали. Бунинг учун 200-400 грамм хантал кукунига илиқ сув қўйилиб, бўтқа холига келтирилади. Сўнг ваннада яхшилаб аралаштирилади. Ваннада сувнинг ҳарорати аёллар учун 39, эркеклар учун 43 даражага бўлиши керак. Ванна 15 дақиқа қабул қилинади. Юраги хаста кишилар бундай ваннани 3-5 дақиқа (38-39 даражали сувда) қабул қилгани маъқул. Шундан сўнг 1-2 дақиқа илиқ душ қабул қилинади ва яхшилаб артиниб, ўраниб ётилади. Икки ошқошиқ қичитқийт (крапива)ни бир стакан қайнаган сувга солиб, ярим соат тиндириб, кунига 1-2 марта оғриётган жойларга 1,5-2 соатга қўйиб ҳам яхши самара беради. Бел-думғаза радикулитида зиғир уруғини қиздириб, халтачага солиб, оғриётган жойга қўйилса, фойдаси катта.

Радикулит билан оғриган беморлар таомномасига ҳам жиддий эътибор бериши лозим. Асосан, хом сабзавотлар, хусусан, бодиринг, помидор, қарам, редиска истеъмол қилиш тавсия этилади. Сабзи, ялпиз, гулқарамни буглатиб ейиш яхши наф беради. Мевалардан банан жуда фойдали. Бундан ташқари, ҳар кун эрталаб, саримсоқ пиёзнинг 2-3 донасини истеъмол қилиш ва бир кунда бир маҳал лимон шарбатига туз қўшиб сув билан аралаштириб ичиш ҳам яхши фойда беради. Дард авж олган пайтда ёғли, қовурилган таомлар, қандолат маҳсулотлари, қаҳва, аччиқ чой истеъмол қилиш тавсия этилмайди.

БИЛАСИЗМИ?

● Чумолилар ўз инини иситиш учун таналаридан фойдаланади. Улар қуёшда исиниб олгач, дархол инларига шошилади. Шунинг учун чумолилар иниди ҳарорат ташқи оламдан 10 даража юқори бўлади.

ТУРФА ОЛАМ

Дунёдаги энг йирик радиотелескоп

Яқинда Хитойнинг Гуйчжоу вилоятида жойлашган Кеду шаҳри атрофида дунёдаги энг йирик "FAST" радиотелескопи қурилди.

Бунинг учун 180 миллион доллар сарфланди. Мутахассислар фикрича, бу дунёдаги энг кучли радиотелескоп. Уни бунёд этиш ғояси 1994 йилда тугилган эди. Бироқ уни қуриш учун қулай жой танлаш мутахассислар учун осон бўлмади. Айнан шу сабабли лойиҳани амалга ошириш 2007 йилга қадар, яъни 13 йилга кечикди. Радиотелескопни қуриш учун Кеду шаҳри энг қулай жой сифатида танланди. Телескопнинг тоғ бағрида жойлашгани уни беона радиотўлқинлардан холи қилиш имконини беради. Энг яқин аҳоли манзилгоҳи телескопдан 5 километр узоқликда жойлашган. Радиотелескопнинг диаметри 500 метр бўлиб, думалоқ шаклдаги липонни ёдга солади. У тенг ёнли учбурчак шаклидаги 4460 панел (ҳар бири 11 метр)дан иборат. Радиотелескопнинг умумий ҳажми 32 футбол майдонига тенг.

Хитойлик олимлар радиотелескоп воситасида Сомон йўлини ўрганишни мақсад қилган.

Хуррият ДОНОБОВА тайёрлади.

ТАХРИР ХАЙЪАТИ: Сарвар ОТАМУРАТОВ, Илҳом АБДУЛЛАЕВ, Ахром АХМЕДОВ, Абдуғафур МАМАТОВ, Улуғбек МУХАММАДИЕВ, Суван НАЖИДДИНОВ, Акмал САИДОВ, Жалолиддин САФОВЕВ, Алишер ҚОДИРОВ, Рустам ҚОСИМОВ, Мухаммадjon ҚУРОНОВ, Исмаил ХУДОЁЕВ

Бош муҳаррир: Бехзод НОРОБЕВ
ТАХРИРИЙ МАНЗИЛИ: Тошкент-100000, Амир Темури кўчаси, 1-тор кўча, 2-уй
Газета таҳририят компьютер марказида терилди ва сақланади
ТЕЛЕФОНЛАР: (0-371) Кабулхона (факс): 234-69-55, Парламент ва маҳаллий Кенгаш депутатлари фаолияти бўлими: 234-01-47, Партия ҳаёти бўлими: 234-88-41, Маданият, маънавият ва ахборот бўлими: 234-87-73, Бош муҳаррир биринчи ўринбосари: 234-87-74, Бухгалтерия: 234-87-73.
Ҳажми 4 босма табоқ офсет усулида босилди. Қозғ бичими А-2
"ШАРҚ" нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси басмахонасида чоп этилди.
Қорхона манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй

VATAN TUVU USI HAR NARSADAN USTUN
MILLIY TIKLANISH

МУАССИС: ЎЗБЕКИСТОН "МИЛЛИЙ ТИКЛАНИШ" ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ

ҲОМИИ: "МАТБУОТ ТАРҚАТУВИ" АКЦИЯДОРЛИК КОМПАНИЯСИ

Газета ҳафтанинг чоршанба кунини чиқади.
2008 йил 29 октябрда Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан № 0223 рақами билан рўйхатдан ўтган.
Буюртма — Г 725, Адади — 5265. Газетанинг баҳоси келишилган нархда.
Навбатчи муҳаррир: Шаҳноз ҒАФҒОРОВ
Навбатчи: Ойдин АЛИМАРДОНОВА
Саҳифаловчи: Илҳом ЖУМАНОВ
Электрон почта: e-mail: m.tiklanish@umail.uz
Босишга топшириш вақти — 21.30.
Топширилди — 23.00.
Ўза яқини — 21.10.

ISSN 2030-7734

4 772010 773003 1 23 5